

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, Primarul General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Eugen Petiț**, Consilier la Înalta Curte de Casație; **G. Petrovici**, Prodecan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avoca

S U M A R

— *Câteva noțiuni asupra falimentului în Dreptul internațional privat*, de Xavier Janne, Decanul Facultății de Drept din Liège;

— *Viața juridică a anului 1932*, de Curierul Judiciar;

— *Reforme mici*, de A. V.;

— *Rebus legislativ*, de Judex;

JURISPRUDENȚE :

— Înalta Curte de Casație s. I-a: **Ilie T. Brătescu** cu **C. Gheorghiu**, (Avocat, Onorar, Pluralitate de clienți, Solidaritate);

— Înalta Curte de Casație s. II-a: **Ioana Ilie Andrei**, (Curte cu jurați, Citarea acuzatului în ajunul zilei de judecată, Ajun în zi de sărbătoare), cu o *Notă* de avocatul **G. Vrăbescu**;

— Consiliul Superior de Mine: **Lt.-col. Beldiman** și **Achil Ionescu** cu **Răfinerile Predingher**, (Competință de a judeca condițiunile de exercițiu al posesorilor de conducție petroliere);

— Curtea de Apel Constanța: **Ioan I. Șendrea** cu **Ministerul Muncii Sănătății și Ocrotirilor Sociale**, (Agenții sanitari numiți sub legea veche sunt definitivi sub cea nouă? Sunt supuși disciplinar Statutului funcționarilor sau legii sanitare?);

— Trib. Ilfov s. II-a Com.: **Alex. și Const. Gr. Cantacuzino** și **G. Teodorescu** cu **G. Gr. Cantacuzino**, (Sechestru asigurator neaplicat, Contestarea terțiului, Prematuritate);

— *Rezumate de jurisprudență română*: Înalta Curte de Casație Secțiuni Unite și Cas. I de avocații **Ionel I. Codreanu** și **Mihail Mayo**; *Streină*: Cas. Italiană cu *Nota* de **Paul Demetrescu** și Cas. fr. cu *Nota* **Al. Vălmărescu**.

LAURENT complet, 33 vol. legate curat cu piele la cotor.

ALEXANDRESCO complet, 13 vol. legate curat,

HUC, complet 15 vol. legate curat

DEMOLOMBE complet 20 vol. legate curat.

De vânzare, ocazional, la *Curierul Judiciar* cu preț avantajos, unde se poate servi orice cărți de drept.

CÂTEVA NOȚIUNI ASUPRA FALIMENTULUI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

Un comerciant este în stare de încetare de plăți și creditul său se găsește sdruncinat când afacerile comerciale merg prost și activul său va fi neîndestulător să acopere integralitatea creanțelor sale ai căror titulari se găsesc atât în Belgia cât și în străinătate.

Toate legislațiunile țărilor civilizate au prevăzut, în legislațiunile lor respective, o instituție menită de a salva **creditul** creditorilor și care se cheamă faliment (Bankruptcy); această instituție este destinată a înlătura fraudă și a împărți în mod egal gajul comun menținut, patrimoniul debitorului conservat, între toți cei interesați.

Însă, astăzi comerțul, prin ușurința chiar a comunicațiilor, a devenit în mod esențial internațional.

Nu există comerciant care să nu aibă clienți sau furnisori în străinătate, mai mult, orice comerciant posedă bunuri în străinătate, fie materiale, fie creanțe de încasat.

Pe lângă aceasta, câte case de comerț nu posedă sucursale în străinătate? Și relațiunile internaționale nu se creiază oare prin faptul împrăștierei patrimoniilor răspândite pe diferite teritorii?

Atunci, când comerciantul este declarat în faliment de către autoritățile judiciare ale unei țări, cât de numeroase sunt repercursiunile care pot să atingă diversele elemente ale patrimoniului său împrăștiat pe diferite teritorii!...

Cum se va regula noua situațiune legală creată prin declararea falimentului?

Se află aci o oprire a situațiunei debitorului comerciant, căruia administrarea patrimoniului său i s'a retras (remiterea acestei administrațiuni unui de-

legat desemnat de Justiție), însă efectele legale ale falimentului sunt ele regionale sau universale?

Două tendințe se întâlnesc pentru a soluționa această dificultate: prima socotește că regimul falimentului trebuie să fie unic și că falimentul pronunțat „oficial” într-o țară va suferi efectele sale **în orice locuri**; cea de a doua socotește că **fiecare** țară în care comerciantul falit posedă bunuri trebuie să procedeze la o declarațiune oficială a stării de faliment.

Partizanii unității falimentului trebuie să admită neapărat universalitatea sa, fiindcă patrimoniul, în întregul său, este deja prin ipoteză, insuficient de a satisface masa creditorilor, **à fortiori**, porțiunea acestui patrimoniu situat într-o **singură țară** va fi incapabil să satisfacă integralitatea intereselor acestor creditori?

După ce au primit cotele în falimentele declarate de jurisdicția națională, creditorii vor trebui să încerce a recupera o a doua cotă într'un nou faliment declarat în străinătate! Și atunci, cum va putea fi respectată **egalitatea** creditorilor chirografari, baza însăși a instituției falimentului, dacă această egalitate va depinde de rezultatele diferitelor falimente pronunțate, chiar dacă nu s'ar întâlni decât în mod excepțional situațiunea specială, când ele n'ar exista! În mod teoretic, numai totalitatea patrimoniului care este cristalizată în mâinile unui curator unic poate fi distribuit în mod egal între toți cei interesați (ayant-droit, așa dar sistemul pluralității falimentelor, care contrazice (bat en brèche) acest principiu fundamental, dă naștere la dificultăți de neînălțurat.

Astfel, o țară va admite recunoașterea stării de faliment acolo unde o alta va socoti că încetarea plăților sau slăbirea creditului nu este îndesulător caracterizată.

Pe dealtă parte, efectele juridice ale unui faliment nu sunt pretutindeni exact aceleași: presumpțiunile egale de fraudă și de anulare a actelor nu sunt identice; condițiunile concordatului după faliment pot fi diferite.

Dacă calculele de repartiziune nu se aseamănă, creditorii se vor vedea „mai mult sau mai puțin” bine tratați, după cum debitorul lor va posedea o parte mai mare sau mai mică de bunuri într-o țară mai mult decât în altă țară!... Și creditorii puțin scrupuloși vor produce poate la pasivul falimentului deschis în mai multe țări, sume superioare celor cărora li se datoresc efectiv și calculul lor va fi greu de dejucat, având în vedere pluralitatea administrațiilor însărcinate de a reglementa bunurile și de a le împărți!

Ar trebui obligați toți creditorii interesați într'un faliment material de a raporta mai întâi toate cotele încasate în străinătate și stabilirea chiar a creditorilor poate să fie foarte bine apreciată cu totul diferit de diferitele jurisdicțiuni! Tribunalele diverselor

țări, pentru a stabili egalitatea repartițiilor va trebui deci să aștepte, fără a îndrăzni să ia inițiative... și jurisdicțiunea însărcinată cu repartiziunea finală va fi, în această ipoteză, mai puțin activă și poate aceea a țării unde debitorul falit posedă cea mai mică parte din patrimoniul său!

Sistemul pluralității falimentelor teritoriale mărește așa dar în mod considerabil cheltuielile judiciare prin chiar multiplicitatea administrațiilor judiciare cari sunt instituite. Teritorialistii chiar ei înșiși recunosc de altfel că creditorii pot produce creanțele lor în diferite țări, căci teritorialitatea nu consemnează decât bunurile situate într-o țară și nu creditorii care pot să și le împartă, astfel că egalitatea creditorilor nu va putea să subziste niciodată! Dar nu s'ar putea să fie oportun ca să lăsăm să plece în străinătate bunurile mobile situate în Belgia, sub pretext de a lăsa să se procedeze la partajul bunurilor, după un faliment pronunțat de un judecător străin?

În Belgia, teza unității falimentului a fost admisă de convențiunile franco-belgiană și olandezo-belgiană, însă nu există față de celelalte națiuni și nu este aci locul de a examina problemele care se pun cu privire la cercetarea criteriului după care trebuie să decidem între unitatea și pluralitatea falimentului.

Faliment, stare de drept, presupune neapărat intervențiunea unei hotărâri judecătorești; va trebui deci să examinăm care este autoritatea judiciară competentă pentru a proceda la declarațiune și apoi care va fi legea care va decide în mod suveran aplicațiunea sa: dacă se are în vedere situațiunea bunurilor, evident vor fi atâtea falimente câte țări sunt în care se vor găsi elementele patrimoniului debitorului; nu este decât un mijloc de a reveni la unitate, este de a lua ca criteriu: **domiciliul** debitorului falit, bineînțeles, dacă această chestiune a domiciliului nu este ea însăși subiect de controversă!

În ipoteza unității, va fi bineînțeles totdeauna nevoie să menținem formalitatea executorului pentru a da deciziunei țării autorității executive, a cărei putere rămâne totdeauna de natură teritorială.

Din punctul de vedere al competenței legislative cărei teorii trebuie să-i dăm preferință? Dacă ne ținem de statutul real, vor fi atâtea falimente câte elemente ale patrimoniului sunt împrăștiate în diferite țări; totuși s'a admis în general o excepțiune pentru „mobilele” care se găsesc în străinătate, spre diferență de imobile, care vor fi regulate de legea domiciliului sau debitorului, concesiune care se justifică de altfel greu.

Această teorie „reală” pare puțin oportună, căci elementul fundamental al falimentului residă mai mult în „**protecțiunea acordată creditului în genere**” (menținerea gajului comun, repartizarea egalitară,

etc.) care în considerațiunea diverselor elemente compun patrimoniul debitorului.

Se invoacă atunci ordinea publică; nu este vorba de poliția comercială, de un minimum de onestitate ce trebuie respectat care poate cere declararea unei bancrute simple sau frauduloase! Ori în alte materii civile sau comerciale nu ar putea să existe acelaș pericol social, de pildă, în materie de cecuri. S'a spus în sfârșit c'ar fi vorba de o măsură generală de executare a bunurilor debitorului care reclamă sprijinul autorității publice, însă aceasta nu constituie decât o latură cu totul accesorie, care nu trebuie să desfigureze obiectul esențial al protecțiunii internaționale a creditului public. Și atunci niciodată un executor nu ar fi posibil; or el există în fapt.

Nu ar fi mai preferabil de a lega starea de încetare a plăților de statul personal al debitorului? E cazul pentru protecțiunea prodigului (risipitorului) incapabil de a gira patrimoniul său, căruia judecătorul îi acordă protecțiunea unui consiliu judiciar. Fără îndoială desesizarea debitorului nu afectează în mod teoretic capacitatea **juridică** a falitului, ce îmbrățișează în principal indisponibilitatea patrimoniului său, dar nu va fi înfățișată aci naționalitatea debitorului, ci domiciliul sau locul unde gajul comun este presupus că se găsește, cel puțin pentru cea mai mare parte.

Falimentul este în realitate o organizațiune, o reglementare a **gajului comun** al patrimoniului debitorului.

Nu s'ar putea spune că fiecare creditor național n'a cuprins solvabilitatea debitorului său decât având în vedere singurele elemente ale activului situat în țara sa și că el le-ar putea controla; ar fi inadmisibil să vezi creditori care se dezinteresează cu totul și alții care să nu atingă nimic sub pretextul că patrimoniul debitorului ar fi situat în aceeași țară.

Unitatea falimentului nu se justifică prin unitatea patrimoniului, dar pentru necesități **practice** trebuie să considerăm că legea care reglementează diferitele elemente ale acestui patrimoniu nu poate să fie decât **legea domiciliului**, care este legea cea mai aptă de a atinge, pe un plan internațional, scopul social general a unei împărțiri echitabile **între toți creditorii** naționali și străini.

Dar în ce privește jurisdicțiunea competentă care poate să pronunțe falimentul? În general, pentru acțiunile imobiliare, competența este determinată de situațiunea lor, pentru acțiunile personale de domiciliul pârâtului, în materie națională ca și cea internațională. Cum creditorii se bucură de un drept de creanță față de debitorul falit, competența tribunalului însărcinat să proceadă la declarațiunea falimentului va fi acela al domiciliului debitorului falit.

Ordinea noastră publică ar admite poate ca un temperament la această regulă că, dacă un debitor locuind în străinătate n'ar fi declarat în faliment de

tribunalul domiciliului său, atunci când el ar fi notoriu în încetare de plăți, astfel s'ar dăuna creditul; pentru respectul creditului belgian, jurisdicțiunile noastre ar putea să intervină, însă acest principiu ar trebui să fie strict limitat la un fapt de insolabilitate notorie, la jurisdicțiunile străine competente. Astfel ar fi cazul când hotărîrea falitului străin n'ar îngloba anumite bunuri situate la noi (imobile); oficiul judecătorului belgian ar fi atunci imperios cerut.

Ordinea publică belgiană nu este evident obligator interesată, când anumite elemente ale patrimoniului falitului ar fi situate în Belgia, însă tribunalele noastre ar trebui să fie în mod internațional competente pentru a pronunța falimentul unui comerciant domiciliat la noi, în țară.

Acest tribunal al domiciliului nu va fi competent numai pentru declararea falimentului, dar chiar și pentru a aprecia valoarea litigiilor cari pot să depindă: omologarea mandatului, contestări de creanțe, etc. Dacă comerciantul falit e domiciliat într-o țară străină, ne mărginim să-i acordăm executorul în Belgia. Dacă debitorul este domiciliat în Belgia și dacă a intervenit o hotărâre de declarare în țară streină, executorul nu va fi acordat decât după examinarea și constatarea egalității perfecte între toți creditorii.

Însfârșit, va trebui neapărat un executor, chiar dacă jurisdicțiunile belgiene sunt competente din punctul de vedere internațional, adică o deciziune a tribunalelor noastre pentru controlul și sprijinul autorității de executare.

O hotărîre străină este considerată ca un „fapt” care are poate o oarecare autoritate, însă care este neaplicabilă fără ajutorul forței de constrângere a debitorului care a suferit depozedarea administrațiunii bunurilor sale.

Autoritatea de lucru judecat nu va depinde negreșit de aceea a executorului; dacă autoritatea judiciară streină e competentă pentru a pronunța declararea în faliment a unui debitor domiciliat în străinătate, deciziunea sa nu va fi discutată aci, dar totuși ea trebuie investită cu executorul pentru a primi aplicațiunea sa în **practică**; această formulă nu va fi decât o măsură de control, ea va îngădui recursul eventual la forța publică, care își găsește autoritatea sa la capul puterii executive.

În rezumat, legea domiciliului, competentă din punctul de vedere internațional, va determina în mod suveran calitatea comerciantului, cauzele falimentului, persoanele care pot să reclame valabil declararea în stare de faliment, chiar dacă, în mod excepțional, în virtutea ordinei publice, o altă lege ca aceea a domiciliului s'ar face aplicabilă.

Dacă legea competentă în materie de faliment este mai conservatoare ca celelalte pentru păstrarea bunurilor debitorului, ea va fi aplicabilă pretutindeni,

având în vedere că, căutarea protecţiunii legale vizează înainte de toate interesul creditorilor.

Desesizarea falitului va fi deasemenea aceea a legii domiciliare competente; cu toate acestea s'ar putea uneori admite anumite rezerve cari ating ordinea publică, astfel noi nu admitem de loc ca perioada suspectă la noi să fie pronunţată în străinătate pentru a atinge de nulitate actele făcute cu mai mult de şase luni înainte de hotărîrea declarativă de faliment.

Gajul dat sau privilegiile acordate unor creditori naţionali pot deasemenea să fie menţinute în mod eventual, contrar legii declaraţiunii falimentului, dacă constituirea lor este perfect regulată şi dacă legea ţării care le-a organizat poate să le considere ca aparţinând ordinei sale publice.

După cum se vede, chestiunea pluralităţii falimentelor care este admisă acum, în lipsa unei reglementări din punctul de vedere internaţional, prezintă mai multe inconveniente şi este contrară principiului admis în mod internaţional: **protecţiunea masei creditorilor.**

Această idee generală este aceea care trebuie să prezideze la stabilirea principiului unităţii falimentului caracterizată prin legislaţiunea ţării debitorului insolubil.

XAVIER JANNE

Decanul Facultăţii de drept din Liège, avocat

(În româneşte de E. C. Decusară).

Viaţa juridică a anului 1932

An greu şi tulbure, an de sbucium, griji şi nevoi. Popoarele, caşi indivizii, se frământă în chinurile cari urmează războiului în aşteptarea unui echilibru, pe care nimic nu-l prevesteşte încă. Impiedecate de cele două regimuri de dictatură deopotrivă de primejdioase sub forma de extremă dreaptă sau extremă stângă, sub pretextul revanşei sau al revoluţiei de a găsi într'un regim de pace mijlocul de a nu răpi culturai şi sănătăţii publice averile ce se svârlă în înarmări mereu reînnoite, popoarele îşi irosesc energiile în cheltueli neproductive. Fiscui cere pretutindeni tot mai mult şi dă, în schimb, din ce în ce mai puţin. Datoria publică sporeşte în timp ce chestiuni de igienă şi cultură sunt abandonate iniţialivei şi filantropiei private.

Dificultăţi economice au accentuat această grea stare financiară. Convulsiunile readaptării la deflaţiune, consecinţele unei producţiuni pe care tehnica a făcut-o disproporţionată cu debuseurile din ce în ce mai restrânse din cauza măsurilor de autarhie tot mai accentuată în sânul tuturor popoarelor şi organizaţiilor de popoare, au dus la scăderi catastrofale de consumaţiuni şi preturi. Şi astfel în timp ce cafeaua se aruncă în mare, grânele şi perlele se ard şi titeiul nu se mai extrage, popoarele se sbat în sărăcie în ţările dăruite de natură cu tot belşugul.

Suntem din nefericire dintre ţările cele mai lovite. Înconjuraţi de duşmani, suntem nevoiţi a consacra

apărării naţionale o parte considerabilă a bugetului. Îndatoraţi din timpul războiului şi refacerii, cuponul datoriei publice a ajuns cea mai însemnată afecţiune a aceluiaş buget tot mai sărac; iar susţinerea unui aparat funcţionăresc umflat până la absurd de lipsa noastră de prevedere desăvârşeşte această operă de cheltuială neproductivă.

În mijlocul acestei îngrijitoare situaţii publice, e firesc să se accentueze criza în domeniul privat. Lipsa de rentabilitate a agriculturii, care lucrează în pagubă şi e întreţinută cu mijloace artificiale, scăderea consumaţiei şi deci a activităţii în industrie, mine şi comerţ, şomajul, peste tot aceeaş lipsă şi descurajare.

Efectele s'au resimţit în domeniul trasacţiunilor. Datoriile au crescut cu procente acumulate, în timp ce mijloacele de plată scădeau. Desechilibrul produs, agravat de prăbuşirea câtorva mari instituţii de credit şi a cursului tuturor efectelor şi acţiunilor, nefiind remediat la timp, a dat naştere unor mişcări legitime în cauza lor iniţială, dar cari au fost din nenorocire deviate în direcţii de demagogie abil exploatată.

S'au luat apoi sub înrăurirea intereselor personale dispoziţiuni cari depăşind entitatea şi dreptul, au distrus creditul, şi bună credinţa şi au creat o stare de anarhie economică şi juridică, ale cărei efecte le resimţim şi din care e vremea să ne desmetim.

...Aşa a început, s'a scurs şi a trecut anul 1932.

Cu grave frământări în politica mondială care, în locul desarmării, a admis egalitatea înarmării popoarelor ce au provocat ultimul războiu, şi n'a rezolvat nici problema datoriilor între state, nici mijlocul de a ameliora lipsurile economice şi a da micilor popoare copleşite de datorii şi de nevoi mijlocul de a-şi însănătoşi organisme debilitate, ne trebuie o puternică stăpânire de sine, spre a nu lăsa deprimarea să înăbuse credinţa noastră într-o vreme şi o lume mai bună şi a nu nedreptăţi eforturile grele, cu rezultate deocamdată minime, ale celor ce clădesc la Geneva societatea viitoare.

Iar între hotarele noastre odată cu reîntrirea în viaţa constituţională, o muncă grea de a adapta la trupul debilitat al ţării un buget de mizerie care cere tuturor sacrificii sângeroase şi le refuză cele mai îndreptăţite năzuinţi.

Ce a putut fi viaţa juridică a acestui an?

Legile economice au prevalat în număr şi importanţă. S'a urmărit în cele cu caracter pur fiscal pe lângă reducerea dincolo de limitele suportabile a cheltuelilor, o mai bună şi sigură percepere a veniturilor, o evitare a evaziunii fiscale care se caracteriză prin importante inovaţiuni de un foarte discutabil caracter doctrinar, dar de o vizibilă însemnatate practică: *introducerea patentei fixe* pe clase cu impunere odată la trei ani pentru industriile şi comerţul având un venit sub 150.000 lei, *impunerea minimală pe venitul prezumat* care poate fi uneori o adevărată impunere pe capital, *impunerea globală după elemente indiciale* (chirie, automobil, servitori), la cari trebuie să adăogăm numeroase şi însemnate modificări ale legii timbrelor; reducerea întrebuintării timbrului mobil, suprimarea creditării în perceperea taxelor, minimul de taxare la mutaţiuni imobiliare după venitul proprietăţii, etc. În fine, schimbarea anului bugetar în legătură cu o serie de măsuri de reorganizare a aparatului de constatare şi percepţie şi cu proiectate reorganizări de monopoluri încearcă a perfecţiona mănuierea finanţelor noastre.

Alte reforme în organizarea administrativă și politică, a țării sunt anunțate: o nouă lege administrativă bazată pe o mai largă descentralizare, o nouă lege electorală care să desființeze prima în formă și să o mențină în fond, legi de reorganizare a armatei, a școlii, a puterii judecătorești — pentru a cătea oară! — ni se vestesc.

Trebue să recunoaștem însă că în elaborarea lor, în afară de predilecțiuni subiective explicabile ale autorilor, se țin tot mai mult seama de ultimile date ale științei și practicei din alte țări și de nevoile tot mai temeinic studiate ale țării noastre. Semnalăm astfel legea de organizare a cadrelor armatei, a corpului tehnic militar, a subofiterilor, etc.

În domeniul legislației sociale semnalăm constituirea Camerelor de muncă, proiectul, trecut printr'un corp legiuitor, al jurisdicției profesionale și lucrările avansate pentru unificarea și extinderea asigurărilor sociale.

Dacă din domeniul legilor de specialitate trecem în cel al legislației cu caracter general, salutăm ritmul mai viu al lucrărilor de codificare. Dacă mania comisiunilor și ambția de a face odată lucruri perfecte în loc de a ne mulțumi, modest, de a da acum lucruri bune, nu ar ține în loc opera de unificare legislativă, anteproiectele aproape complet redactate, ar putea da în anul viitor după unitatea politică a țării acea unitate spirituală pe care o crează și o desăvârșește unitatea de legislație.

S'au promulgat însă și în domeniul dreptului penal și civil în cursul anului trecut, legi de o importanță deosebită și de o repercusiune considerabilă.

Legea asanării datoriilor agricole din 19 Aprilie 1932, declarată neconstituțională într'una din dispozițiile ei esențiale de Suprema noastră instanță, a fost sensibil ameliorată prin *legea modificatoare* din 26 Octombrie 1932, în așteptarea unei măsuri cu caracter permanent pentru lichidarea datoriilor agricole, în timp ce de asemenea în așteptarea unei măsuri definitive pentru lichidarea datoriilor urbane, s'au suspendat executările silite și în domeniul imobilelor dela orașe.

Legea din 20 Octombrie 1932, pentru modificarea concordatului preventiv a abrogat nefasta *lichidare judiciară*.

În genere, legislația ultimului parlament înseamnă o revenire la bunul simț după măsurile extremiste ale parlamentului anterior.

Legea controlului averilor și apărării onoarei înseamnă realizarea foarte tardivă a unei vechi și legitime cerințe de onestitate în viața publică.

Iar printre aceste legi, cu debateri largi și uneori violente s'a strecurat fără discuție, ca un fruct copt al vremii, legea din 20 Aprilie 1932 care dă femeii *deplină capacitate civilă și comercială* și care votată cu atâta discrețiune, nu numai că nu a produs nicio catastrofă în viața privată, dar nici nu a ajuns a fi cunoscută de vreme ce prof. *Capitant* vorbind de proiectul similar depus în parlamentul francez ne trece în rândul țărilor guvernate încă de această „stăpânire întârziată a unor concepțiuni sociale dispărute pentru totdeauna“ (Dalloz, hebdomadaire, 1932, chronique p. 97 și urm.).

Adăogăm printre cele mai însemnate opere de legislație *legea pentru reprimarea concurenței neleale cea pentru reglementarea comerțului devizelor și legea din 7 Aprilie 1932 pentru reducerea chiriilor*.

Se degajează din toată această operă de legislație

un spirit tot mai accentuat de *intervenționism* al legiuitorului în raporturile de drept privat, care, dacă nu se mai discută *principial* în zilele noastre, cere însă în aplicarea lui un tact, o abilitate, o măsură de care în genere legiuitorul nu prea dă dovadă, oscilând între extreme.

În această lipsă de cărmă sigură a puterii legiuitoare bătută de vânturile opiniei publice sau a ceea ce se consideră opinie publică (din pricina sgomotului cu care se produce, există o singură busolă, un singur far, o singură frână: *Constituția țării*. Nu e de mirare deci că sub influența acelorasi curente se năzuiește acum și la modificarea constituției.

Iar în mărirea acestei frâne de echilibru social, rolul precumpănitor îl are *Înalta Curte de Casație*, care în secțiuni unite are misiunea de a înlătura aplicarea legilor neconstituționale.

Nu e nesimptomatic faptul că acest rol s'a exercitat de mai multe ori, ceea ce pune în lumină ciudată opera grăbită de legiferare din ultimul timp; dar e de recunoscut că în exercitarea acestei supreme misiuni Înalta Curte a uzat de o obiectivitate, un tact, un spirit de profundă înțelegere a principiilor de drept și de dreptate, pe care înainte de însemnata sa decizie din 17 Noembrie 1932 de neconstituționalitatea legii asanării agricole, au vădit-o importante sale decizii în materie de fixarea prețului exproprierii pentru reforma agrară, de limitare sau reducere a chiriilor, ș. a.

Începem a reda în acest număr și vom da treptat în rezumat în cele următoare, deciziunile Supremei noastre instanțe în secțiuni unite. Nădăjdим a vedea redată într'o operă de sinteză doctrina și practica ce se degajează din această activitate demnă de tot respectul nostru ca un just omagiu adus acestei laborioase opere de justiție.

Semnalăm printre alte decizii importante ale anului trecut, deciziunea 596 din 21 Aprilie 1932 a s. III a Curții de Casație în materie de contracte de muncă, stabilind cumulul posibil între daunele rezultând din lipsa de preaviz cu cele derivând din întempestivitatea abuzivă a concedierii, deciziunea din 17 Februarie a aceleias secțiuni în materia prescripției acțiunii călătorului contra călăuzului, deciziunea sa din 11 Mai 1932 stabilind dreptul actionarului la cererea de suspendare prin ordonanță prezidențială a efectelor deciziunilor neregulate ale adunărilor, generale, independent de introducerea unei acțiuni în fond pentru anularea lor, deciziunile în materie penală cari stabilesc că în materie de calomnie prin presă nu se poate face scindarea calificării și opțiunea între jurisdicțiile competente; ca în materie de grație există cumulativitate dacă condamnatul beneficiază de mai multe decrete de grație, că de recursul în anulare, (în deosebire de recursul în interesul legii) beneficiază și părțile, că nu poate fi bancrută fără faliment, că agenții cari primesc banii contribuabililor și nu-i varsă pentru impozite, comit delapidare și nu abuz de încredere, iar în materie civilă, dreptul judecătorului de a asigura prin daune cominatorii executarea ordonanțelor de refer, abuzul de drept în exercitiul măsurilor de asigurare dând loc la daune, neaplicarea legii contractelor de muncă salariaților agricoli, reprezentarea cumpărătorului de către vânzător până în momentul transcrierii aplicabile vânzărilor silite, etc.

În vitregia vremii, străbăteam în prăbușirea morală care urmează celei materiale nu putem reaminti activitatea binefăcătoare a unei magistraturi de care

nu suntem vrednici, fără a ne gândi cu mahnire la suferința ei acută de a se vedea nedreptățită, ea care e chemată să împartă dreptatea. Ce așteptăm pentru a-i da cel puțin liniștea zilnică și ce lege va fi aceea care va asigura dreptatea în numiri, mutări și înaintări în magistratură?

Am putea privi cu aceeași legitimă surprindere activitatea *doctrinală* în cursul anului trecut. E desigur o minune că se citește, se scrie și se învață încă în domeniul dreptului în țara noastră. Institutul de științe penale cu vechea sa revistă, societatea de legislație comparată, institutul social român cu remarcabila sa secțiune juridică funcționează regulat și cu simțite efecte. O pleiadă de tineri juriști cu studiile desăvârșite în școlile înalte din Franța și Italia, cu o solidă pregătire științifică și un frumos talent au venit să se adauge bătrânilor dascăli ai științei dreptului. E o reală bucurie să-i vezi la lucru conștiincioși, modest și cuminți. Contribuția lor la opera de codificare românească, în învățământ și în revistele noastre juridice e considerabilă. Printre lucrările publice, care în broșuri în anul trecut, semnalăm: *Tratatul de enciclopedie a dreptului*, de Al. Vălimărescu, *Arbitrarul și relativitatea formulelor doctrinale cu privire la aplicarea legilor în timp*, de Traian Broșteanu, *Organizarea păcii și societatea națiunilor* de M. G. Antonescu, *Principii de drept internațional privat* de Victor Hillard, *Dolul și cauza* de Eug. Barasch, *Regimul juridic al Societăților Cooperative* de C. C. Zamfirescu, *Societățile anonime simulate și Protecțiunea drepturilor obligatarilor în societățile pe acțiuni* de D. D. Gerota, *Principii de legislația muncii* de Mar. Barasch, *Tratatul de drept constituțional* de G. Alexianu, *Tratatul de drept administrativ jurisprudențial și Statutul funcționarilor publici* de J. H. Vermeulen, *Actul regulamentar* de R. Hutschnecker, *Problema dărmelor de război și Deschiderea de credite la administrațiunile locale* de P. Alexandrescu-Roman, *Evoluția jurisprudențială a contenciosului administrativ român* de G. Petrescu, *Magistratura și Justiția penală* de R. Manolescu, și atâtea altele, pe lângă cari pot sta satisfăcute lucrările de vechi și înecerate îndrumători ca admirabilul *Tratat intitulat „Principiile procedurii civile judiciare”* al Prof. Herovani, *Codul de procedură penală* adnotat de Președintele Inaltei Curți C. G. Rătescu și N. Pavelescu, *Codul penal și legile penale speciale* de Președintele M. I. Papadopol, *Legea pentru apărarea liniștei publice* adnotată de I. Gr. Periețeanu și Al. Fulra, *Observațiuni asupra anteproiectului de procedură penală* de Vintilă Dongoroz, s. a. fără a mai vorbi de articole, studii și monografii și adnotări răspândite în revistele noastre care în ciuda greutăților vremii, se mențin la un nivel demn de al celor mai prețioase publicații și pe cari am dori să le vedem într-unindu-se într-o *Asociație a presei juridice*, pe care pădăidim s-o vedem înfăptuită în anul ce vine eforturile lor comune pentru promovarea științei juridice.

An greu, sombru, dur, care sfârșește gâfâind ca o agonie.

An nou plâpând, care se naște în suferință și tăcere. Dar din ieslele Bethleemului a pornit Mântuitorul lumii. Și în suferința, care ne frământă mintile, dar pe care neamul acesta viguros a înfruntat-o dealungul veacurilor și și-a impus bărbătește voința soartei, păstrăm cu hotărâre încrederea în noi și în soartă.

Cu încredere, pășim dar pragul anului nou și cu voință neclintită, cu dor de muncă cinstită și stăruitoare.

Labor improbus omnia vincit.

CURIERUL JUDICIAR.

REFORME MICI

Inițimăm sub această denumire o rubrică în care vom înregistra propuneri pentru o mai bună administrație a justiției, cari nu necesită decât spirit de observație și bună voință și fără a se cere modificări legislative sau cheltuieli, sunt de o imediată și vădită însemnătate practică.

Reamintim, de ex., că în coloanele acestei reviste am cerut a se aplica în materie penală darea termenului în cunoștință sau în materie de grefă, înlocuirea condicii de hotărâri, care ținea în loc trimeterea dosarelor la instanțele superioare până ce se redactau și transcriau toate hotărârile, cu redactarea în dublu exemplar a sentinței pentru a se atașa unul dosarului și a se păstra celalt spre a fi legat într'un volum de hotărâri al anului în curs.

Consecințele acestor simple, dar ingenioase propuneri, au fost, cum se știe, incalculabile.

1) Ar trebui generalizat sistemul practicat la Trib. Ilfov s. I comercială de a se împărți dosarele în trei părți: I. Acțiunea și actele și lucrările cauzei. II. Jurnalul și sentința scrise distinct pe foi albe și cusute în ordinea cronologică. III. Procedurile de asemenea cusute în ordine cronologică.

Cu acest sistem, introdus pe vremea când era Președinte actualul Consilier de Curte d. Aurel Lerescu și grefier d. Andrei Predescu, cercetarea dosarului e extrem de ușoară.

Pe cât știm, sistemul fusese introdus și la s. II civ. cor. pe când era președinte d. Traian Orleanu, dar nu știm dacă mai e păstrat cu aceeași rigurozitate.

2) Ar trebui ca la Trib. Notariat, când se amână o vânzare silită, termenul să se fixeze chiar în ședință, ca la orice amânare și să se dea în cunoștința celor prezenți.

Actualul sistem de a se amâna fără termen, spre a se cere apoi pe cale de petiție, cu inutile formalități și cheltuieli (afipse și pentru cei ce au fost prezenți), este vexatoriu și pentru părți și pentru avocații lor.

3) Pentru ca procesele de drept comun să nu mai fie amânate la infinit din cauza celor așa zise urgente, a continuărilor și divergențelor, o măsură se impune.

Ar trebui, de exemplu, ca proceselor odată amânate din oficiu, să li se dea o precădere judiciară asupra tuturor proceselor de drept comun la termenul următor.

La tribunale (în special la Trib. Ilfov, unde de obicei sunt două complete concomitent de judecată pentru procesele civile), ar trebui ca la unul din ele să fie repartizate procesele ce au mai fost amânate din lipsă de timp.

La Curtea de Casație și Curțile de Apel ar trebui fixate un număr de ședințe, de ex. una pe săptămână sau la două săptămâni, în care să nu se fixeze decât procese de drept comun (fără precădere legală), în special cele ce au fost amânate din lipsă de timp și la aceste ședințe să nu se fixeze nici divergențe, nici continuări.

Cu acest sistem (în parte aplicat la s. II-a și III-a ale Inaltei Curți de Casație), s'ar pune capăt legitimei nemulțumiri actuale a celor cari își văd procesele amânate de nenumărate ori în decurs de ani de zile din cauza proceselor mari sau considerate de lege urgente.

4) Pentru a stănjeni efectele dezastruoase ale abuzului de pledoarie asupra judecării celorlalte procese de pe rol,

ar trebui extinsă și reglementată măsura luată pe vremuri de (pe atunci) Președintele s. II a Curții de Apel din București d. Macri, de a se fixa pentru procese un termen de o oră, amânându-se cele ce nu s'au terminat în acest răstimp în continuări de câte o oră până la terminare oricâte ședințe ar dura acestea.

O circulară a regretatului Hamangiu a mărit „spațiul” la două ore.

Credem însă că leacul decisiv ar fi să se prevadă că pentru procesele mari în cari părțile (sau avocații) vor să aibă spectacole grandioase, spre a nu se împiedica din cauza lor cursul Justiției, se vor fixa ședințe speciale, la cererea părților sau din oficiu dacă pledoariile nu s'au terminat într-o oră.

Aceste ședințe vor avea loc *dimineața* sau în complete speciale după amiază cu un jeton de 1000 lei de înfățișare pentru judecători, 500 pentru grefieri și 100 pentru omul de serviciu.

Cu acest chip: 1) Procesele obișnuite se vor judeca fără a mai fi ținute în loc de așa zisele procese mari. 2) Aceste mari procese își vor avea termene scurte și continuări apropiate, având o soluțiune rapidă. 3) Cei ce vor să aibă spectacol să și-l plătească (ceea ce va potoli eloquența câtorva maestri cari sunt spaima barei). 4) Se va aduce o legitimă ameliorare actualei salarizări a magistraților și grefierilor.

A. V.

REBUS LEGISLATIV

Oferim cititorilor prilejul distractiv de a deslega problema următoare :

În Monitorul Oficial no. 169 partea I-a din 2 August 1929 pag. 6.147 s'a publicat „legea pentru crearea regiei autonome a porturilor și căilor de comunicație pe apă”, promulgată la 29 Iulie 1929.

Din întreg conținutul legii reiese că această regie autonomă depinde de **Ministerul Comunicațiilor**, (vezi art. 2, 8, 10, 12, 19, 20, 31, 34, 36, 46, 48, 49, 50, 60).

Dar în acelaș număr din Monitorul Oficial (no. 169 partea I-a din 2 August 1929) cu câteva pagini mai înainte s'a publicat legea pentru organizarea Ministerelor promulgată în aceeaș zi ca și legea precedentă, adică la 29 Iulie 1929.

În Legea pentru organizarea Ministerelor se spune clar că Regia autonomă a porturilor și căilor de comunicație pe apă **depinde de Ministerul Industriei și Comerțului** (art. 126 p. 6).

Rugăm să ni se răspundă: De ce Minister depinde numita Regie? De Ministerul Comunicațiilor sau de Ministerul Industriei?

Care din cele două legi, ambele **promulgate în aceeaș zi și publicate tot în aceeaș zi** a abrogat pe cealaltă? Să ne raportăm oare la numărul paginii din Monitor?

Iată un strălucit exemplu al haosului legislativ în care ne aflăm! El caracterizează o epocă.

JUDEX

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-

Audiența dela 16 Mai 1932

Președenția D-lui AL. IUCA Președinte

Ilie T. Brătescu cu C. Ghorghiu

Decizia No. 707

Avocat. Onorar. Mai mulți clienți apărați de el. Când poate pretinde onorarul în mod solidar dela ei. Art. 41 legea avocaților.

Deși art. 41 legea avocaților dispune că dacă avocatul a susținut interesele comune ale mai multor clienți, legați prin aceeaș convențiune, ei sunt obligați a-i achita în mod solidar ororariul, totuși nu e mai puțin adevărat că spre a fi loc la solidaritate pasivă între clienți, trebuie, potrivit celuiiaș text, ca ei să fie legați prin aceea convențiune față de avocat; așa dar, avocatul nu poate pretinde onorar dela partea care nu s'a obligat prin nici un fel de convențiune, cum este în speță.

Curtea,

Asupra recursului introdus de Ilie T. Brătescu avocat, în contra sentinței no. 305 din 1931, dată de Tribunalul Teleorman s. I.

Având în vedere motivele de casare:

„1) Greșită interpretare a art. 41 din legea avocaților în vigoare în momentul judecării procesului, rea aplicare a art. 1305 c. civ., exces de putere.

„Din menționatul text rezultă că legiuitorul a fost preocupat să asigure onorariul avocatului care lucrează în interesul mai multor clienți, susținându-le interesele și e inadmisibil să se conceapă că această preocupare a fost îngăduită numai în ce privește susținerea acestor interese în procese și nu și în actul de notariat; or, este știut că la un act de vânzare care conține clauze interesând ambele părți contractante, avocatul, prin îndrumările ce dă ambelor părți prin redactarea sau modificarea unui act, prestează serviciul ambelor părți contractante.

„Astfel fiind, numai printr-o preșită interpretare a art. 41 din legea sus arătată și printr'un vădit exces de putere, instanța de fond a opus dispozițiunile art. 1305 c. civil, text care privește raporturile dintre vânzători și cumpărători și nu raporturile dintre acestia și avocat.

„2) Denaturare de acte, violarea principiilor care guvernează materia mandatului salariat, exces de putere.

„Din însăși întrebarea pusă subsemnatului la interogatoriul ce i s'a luat, rezultă că între mine și intimatul în recurs au fost raporturi dela avocat la client, căci nu s'ar fi putut modifica de atâtea ori actul, dacă intimatul n'ar fi apelat la mine în interesul său pentru modificarea acelu act, așa că numai denaturând în mod flagrant atât întrebarea cât și răspunsul meu la interogator, instanța a putut deduce că n'a existat nici o convențiune măcar tacită între noi.

„Instanța de fond pentru a ajunge la admiterea apelului, a denaturat și răspunsul intimatului din care reiese că am prestat servicii în interesul intimatului, deplasându-mă chiar pentru a servi aceste interese.

„În tot cazul este un principiu, constant că serviciile prestate de un avocat nu pot fi presupuse gratuite așa că instanța de fond în tot cazul urma să apre-

cieze onorariul cuvenit pentru aceste servicii, nu să respingă pur și simplu apelul.

„Procedând astfel, tribunalul Teleorman s. I a denaturat ambele interogatorii și a violat principiile mandatului salaria comișând un îndoit exces de putere”.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că recurentul avocatul Ilie T. Brătescu a chemat în judecată pe intimatul Constantin Ghorghiescu spre a fi obligat, conform legii avocaților, a-i plăti suma de 20.000 lei, ca onorar pentru redactarea unui act de vânzare, în care intimatul-părât figurează ca vânzător; — că instanța de apel — Tribunalul Teleorman — prin sentința atacată cu recurs a respins acțiunea și spre a hotărî astfel motivează că susținerea recurentului cum că, prin redactarea actului, a prestat serviciul de avocat ambelor părți contractante și că în această situațiune intimatul ar fi obligat, conform art. 41 din legea avocaților, a-i plăti în mod solidar cu cumpărătorul, onorariul cuvenit, e neîntemeiată — deoarece spre a fi loc, în sensul acestui text de lege, la o obligațiune solidară a clienților față de avocat trebuie să existe o convențiune în acest sens, între ei și avocat; ori — zice tribunalul — în specie nu se face dovada unei astfel de convențiuni; că o astfel de dovadă nu rezultă nici din interogatoriul luat recurentului; iar din interogatoriul luat intimatului, rezultă, din contră, că acesta a avut alt avocat și că recurentul a fost angajat numai ca avocat al cumpărătorului; că, pe de altă parte — zice tribunalul — potrivit art. 1305 c. civ., speșele vânzării sunt în sarcina cumpărătorului, când nu s'a stipulat contrariul; că, în specie, nu s'a făcut nici dovada unei astfel de convențiuni și așa fiind, — conchide intimatul — intimatul vânzător nu poate fi obligat la plata onorariului pretins de recurent.

Având în vedere că prin motivele de casare se pretinde că tribunalul a interpretat greșit art. 41 din legea avocaților, întrucât judecând astfel, n'a ținut seama de faptul că prin acest text legiuitorul a urmărit să asigure onorariul cuvenit avocatului care a susținut interesele mai multor clienți, nu numai cu ocazia proceselor, dar și cu ocazia confeționării actelor de notariat în care se prevăd clauze interesând ambele părți; că, — mai pretinde recurentul — numai printr-un exces de putere și o greșită aplicațiune a art. 1305 c. civ. s'a întemeiat — tribunalul — pe acest text spre a înlătura aplicațiunea în cauză a art. 41 din legea avocaților, iar prin motivul II de casare pretinde că tribunalul spre a ajunge la concluziunea că n'a existat o convențiune de onorar între el și intimat, a denaturat atât întrebarea intimatului cât și răspunsul recurentului la interogatoriul ce i s'a luat cât și interogatoriul luat intimatului; în fine — mai pretinde prin motivul II de casare — că tribunalul a comis și un exces de putere și a violat principiile mandatului salaria.

Considerând că este exact — și nici instanța de fond nu afirmă altfel — că prin dispozițiunile art. 41 din legea avocaților, — după care dacă avocatul a susținut interesele comune ale mai multor clienți legați prin aceeași convențiune, ei sunt obligați a-i achita în mod solidar onorariul, — legiuitorul a urmărit să asigure onorariul avocatului nu numai când el a susținut interesele lor comune cu ocazia proceselor, dar și cu ocazia confeționării de acte de notariat; că, însă nu e mai puțin adevărat că spre a fi loc la soli-

daritate pasivă între clienți, pentru ca astfel avocatul să poată pretinde dela oricare din ei plata onorariului, trebuie potrivit aceluiași text de lege ca ei să fie legați prin aceeași convențiune față de el; că însă, acesta nu poate pretinde onorar dela partea care nu s'a obligat prin nici un fel de convențiune.

Considerând că instanța de fond a constatat, din interogatoriul luat recurentului nu s'a făcut dovada că între el și intimat ar fi existat vreo convențiune de onorar pentru serviciile de avocat ce pretinde a-i fi prestat cu ocazia confeționării actului de vânzare; că, din contră, din declarațiile intimatului rezultă că pentru această vânzare el a avut alt avocat și că recurentul a fost angajat ca avocat numai de către cumpărător.

Că din aceste constatări instanța de fond a putut uzând de un drept suveran de interpretare și apreciere a interogatoriilor luate în cauză să tragă concluzia fără a fi comis vreo denaturare că nu există pretinsă obligațiune solidară invocată de recurent și nici vreo obligațiune contractată individual de intimat spre a-i plăti onorariul pretins; că față de aceste constatări și de constatarea că nu s'a putut face nici dovada că între intimatul vânzător și cumpărătoare s'ar fi stipulat că speșele vânzării ar fi în sarcina vânzătorului, cu drept cuvânt și fără a viola art. 41 din legea avocaților a hotărât tribunalul că intimatul nu poate fi obligat pe temeiul acestui text de lege la plata de onorar de avocat față de recurent că procedând astfel, tribunalul n'a putut comite nici una din imputările ce i se aduc prin motivele de casare.

Că, deci, motivele de casare fiind neîntemeiate, urmează a se respinge recursul.

Apreciind asupra cheltuelilor de judecată pretinse de intimat, Curtea le fixează la suma de 2000 lei.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE S. II-a

Audiența din 25 Octombrie 1932

Președenția D-lui D. VOLANSCHI, Prim Președinte

Ioana Ilie Andrei

Decizia No. 4374 *)

Citarea acuzatului în ajunul zilei de judecată spre a lua cunoștință de lista juraților. Când trebuie să se prezinte acuzatul la grefa Curții cu jurați în cazul în care ajunul zilei de judecată este o Duminică sau sărbătoare legală. Art. 284 procedură penală și 731, 732 procedură civilă.

În cazul în care ajunul zilei de judecată este o Duminică sau sărbătoare legală, acuzatul trebuie să se prezinte la Grefa Curții cu jurați prima zi lucrătoare anterioară Duminicii sau sărbătorii spre a lua cunoștință de lista juraților.

Curtea,

Asupra motivului de casare:

Violarea art. 284 proc. penală. În conformitate cu art. 284 proc. penală, lista juraților trebuie comunicată acuzatului în ajunul zilei de judecată. În acest scop acuzatul lăsat liber va fi ținut să se prezinte în ajunul zilei de judecată la grefa Curții cu Jurați. Această îndatorire i se va pune în vedere prin citațiunea de notificare a termenului fixat pentru judecată.

*) Dată după divergență.

În cazul când acuzatul, citat în regulă, nu se prezintă, formalitatea comunicării listei juraților va fi considerată ca împlinită. Grefierul Curții cu jurați este îndatorat să constate printr-un proces-verbal prezentarea sau neprezentarea acuzatului, pentru îndeplinirea formalităților mai sus arătate.

În speță, după cum reiese din actele dela dosar, acuzata a fost citată să se prezinte înaintea Curții cu Jurați spre a fi judecată pe ziua de 30 Mai 1932. Rezultă de asemenea din procesul-verbal No. 399 al ședinței din 14 Aprilie 1932 (fila 75 din dosar), prin care s'a fixat termenul de judecată la 30 Mai, cum că odată cu citarea acuzatei s'a dispus să i se educă la cunoștință și faptul de a se prezenta în ajunul zilei de judecată spre a lua cunoștință de lista juraților. Citarea pentru ajunul zilei de judecată mai rezultă și din procesul-verbal dresat de grefier ce se găsește la dosarul cauzei (fila 87), cât și din procesul-verbal al ședinței de judecată din 30 Mai 1932.

Ajunul zilei de judecată căzând însă într-o Duminică, sărbătoare legală, grefa fiind închisă, acuzata a fost pusă în imposibilitate de a lua cunoștință de lista juraților. De altminteri procesul-verbal dresat de grefier, după cum prevede art. 284, poartă data de 28 Mai 1932 (fila 87 din dosar), ceea ce înseamnă că el a fost dresat nu în ajun de judecată, după cum a fost citată acuzata, dar cu două zile mai înainte.

Pentru ca acuzata să fi putut lua cunoștință de lista juraților, ea trebuia citată pentru ziua de 28 Mai, adică Sâmbătă, lucru ce trebuia să fie expres indicat în citațiune, iar nu reproducă pur și simplu formula stereotipă: „se va prezenta în ajunul zilei de judecată spre a lua cunoștință...”, astfel după cum s'a procedat.

Ca consecință firească, după cum rezultă din acte, acuzata nu a luat cunoștință de lista juraților din cauze cu totul străine de voința sa.

Atunci când termenul de înfățișare fixat de lege, cade într-o zi de sărbătoare legală sau Duminică, el se va prognoza pe cale judiciară, judecătorii având îndatorirea de a abrevia sau lungi termenul, fixând o dată mai apropiată sau mai îndepărtată pentru înfățișare, ceea ce în speță nu s'a făcut.

Deși dispozițiunea cuprinsă în art. 284 procedură penală, nu este prevăzută de legiuitor, în mod expres, cu sancțiunea nulității, totuși îndeplinirea acestei dispozițiuni constituie o formalitate substanțială, întrucât rostul comunicării este de a da posibilitate acuzatului să cunoască pe jurații cari urmează a-l judeca și să-și pregătească recuzările. Necomunicarea listei constituie implicit o violare a dreptului de apărare și deci un viciu fundamental al procedurii de judecată.

Prin omiterea îndeplinirii acestei formalități ce este de ordine publică, s'a violat dispozițiunea art. 284, iar procedura de judecată ce a urmat este lovită de o nulitate absolută, virtuală. Este absolută întru cât formalitatea art. 284 este obligatorie în mod imperativ, având la bază principiul fundamentat al dreptului de apărare; este virtuală întru cât nu este expres indicată de lege, dar este stabilit că toate formalitățile sau actele care vor apare ca imperativ obligatoriu, vor fi implicit considerate ca sancționate în mod virtual cu nulitatea absolută în caz de neobservare.

În acest sens s'a pronunțat întreaga doctrină și însăși Înalta Curte de Casație secția II-a, printr-o recentă decizie, decizia No. 1819 din 13 Aprilie 1927, când într-o speță similară a pronunțat casarea pe motivele mai sus arătate.

Având în vedere că din lucrările din dosar se constată că prin decizia cu No. 52 din 30 Mai 1932, Curtea cu jurați din județul Dolj a condamnat pe acuzata

Ioana Ilie M. G. Andrei la cinci ani muncă silnică în baza art. 225 și 234 cod. penal, precum și la plată de despăgubiri către partea civilă.

Că, în contra acestei deciziuni condamnată a făcut recurs la această Înalță Curte secția II-a, în sprijinul căruia a formulat două motive de casare, din care primul a fost respins ca nefondat în ședința de la 4 Octombrie 1932, declarându-se divergență asupra motivului II reprodus mai sus.

Având în vedere că chestiunea dedusă prin acest motiv constă în aceea de a se ști dacă la Curțile cu jurați în ipoteza când în ziua premergătoare judecății este o Duminică sau sărbătoare legală are a se considera drept ajunul termenului de judecată ziua lucrătoare ce precede sărbătoarea, și dacă este necesar, sub sancțiunea nulității a se menționa în citațiunea prin care se notifică părții termenul de judecată și această zi lucrătoare în care urmează a se prezenta spre a lua cunoștință de lista juraților.

Având în vedere că art. 284 pr. pen. dispune că acuzatul lăsat liber va fi ținut să se prezinte în ajunul zilei de judecată la grefa Curții cu jurați spre a lua cunoștință de lista juraților. Această îndatorire i se va pune în vedere prin citațiunea de notificare a termenului fixat pentru judecată. În caz de neprezentare, formalitatea comunicării listei juraților va fi considerată ca îndeplinită.

Prezentarea sau neprezentarea acuzatului se va constata printr-un proces verbal încheiat de grefierul Curții cu jurați.

Considerând că din textul de mai sus reiese în mod clar că ceea ce legea cere este ca acuzatul lăsat liber să fie înștiințat a se prezenta la grefă „în ajunul zilei de judecată” spre a lua cunoștință de lista juraților și că grefierul să constate prezentarea ori neprezentarea acuzatului prin un proces verbal.

Considerând că în speță cerințele legii au fost satisfăcute deoarece din conceptul de citațiune se constată că acuzata lăsată liberă la domiciliu a fost citată pentru termenul de 30 Mai 1932, când a avut loc judecata cu încunoștințarea de a „se prezenta în ajunul zilei de înfățișare spre a primi lista juraților” iar prin procesul său verbal din 28 Mai 1932 grefierul Curții cu jurați constată că în această zi Sâmbătă, acuzata nu s'a prezentat spre a lua cunoștință de lista juraților.

Că, împrejurarea că în speță ziua de 29 Mai 1932 a fost o Duminică nu poate îndritui pe recurență să susțină că dânsa pentru a putea fi pusă în măsură de a cunoaște lista, trebuia încunoștințată să se prezinte în ziua lucrătoare imediat anterioară, adică în ziua de 28 Mai 1932, deoarece din art. 218 și 219 legea organizării judecătorești, rezultă că în zilele de Duminică și sărbătorile anume prevăzute în lege, serviciul este suspendat — și este de principiu că orice cetățean trebuie să cunoască legile — iar art. 284 pr. pen. nu face nici o distincțiune în această privință și nu impune ca în atare caz înștiințarea trebuie făcută pentru ziua anterioară lucrătoare, ci ceiace acest text cere după cum s'a văzut mai sus, este ca acuzatul să fie înștiințat a se prezenta la grefă în ajunul zilei de judecată prin cuvântul „ajun” legea neputând înțelege decât ziua imediat anterioară în care această formalitate putea avea loc, adică într-o zi în care după lege grefa era deschisă;

Că, dar, motivul II și ultimul de casare dedus în divergență este de asemenea nefondat și în consecință recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curte, în numele legii, respinge, etc.

NOTA. — Speța supusă Inaltei Curți în complexul de divergență, pune în discuțiune dreptul acuzatului lăsat liber, care conform art. 284 Cod. pr. penală, trebuie să se prezinte în ajunul zilei de judecată să ia cunoștință de lista martorilor, în ipoteza în care acest ajun este o duminică sau o zi de sărbătoare legală.

În fapt, acuzata a fost citată să se prezinte în fața Curței cu jurați pentru ziua de 30 Mai spre a fi judecată; dată care cădea într-o luni. Prin citațiunea de notificare îi s'a adus la cunoștință și îndatorirea de a se prezenta în **ajunul** zilei de judecată spre a lua cunoștință de lista juraților. Acuzata s'a prezentat conform citațiunei la grefa Curței în ajunul zilei de judecată pe care a găsit-o închisă fiindcă era o zi de sărbătoare legală. Grefierul încheiase procesul verbal cerut de art. 284 pr. pen., sâmbătă 28 Mai, adică cu o zi înaintea ajunului, constatând neprezentarea acuzatei pe acea zi.

Această situațiune de fapt pune în discuțiune o serie de chestiuni de drept. Astfel prima chestiune, care are o importanță necontestată este aceea de a se preciza sensul termenului de „ajun” întrebuințat de art. 284.

Având în vedere că suntem în fața unui text penal, de strictă interpretare, **ajun** nu poate însemna decât ceea ce înseamnă atât în limba academică cât și în cea populară, adică ziua imediat anterioară unei zile determinate. Astfel duminica este ajunul zilei de luni, după cum 24 Decembrie este ajunul lui 25 Decembrie, ziua Crăciunului. Socotim deci că sub acest raport orice posibilitate de discuțiune este închisă.

Discuțiunea se poate pune însă, spre a se vedea care este soluția acuzatului în ipoteza în care, acest termen legal de ajun, cade într-o duminică sau sărbătoare legală.

Inalta instanță, a socotit că în asemenea caz ajunul nu mai este ziua imediat antemergătoare zilei de judecată ci cu două zile înainte, și că atare, acuzatul care se prezintă în ajunul zilei de judecată se găsește decăzut dela dreptul său, de a lua cunoștință de lista juraților, care în definitiv este o fracțiune din dreptul său de apărare.

Pentru a ajunge la această soluțiune, Inalta Curte se întemeiază pe textul art. 219 din legea de organizare judecătorească combinat cu principiul de drept „Nemo jus ignorare censetur”.

Dar ce prevede art. 219 din legea de organizare judecătorească? Acest articol nu spune decât un singur lucru, anume că serviciul este suspendat în zilele de duminică și sărbătorile legale pe care le enumără. În nici un caz nu rezolvă, nici măcar pe departe, chestiunea ridicată în fața instanței și care se rezumă: este sau nu decăzut titularul unui drept dela posibilitatea de a-și exercita dreptul său, dacă termenul legal în care dreptul poate fi exercitat se împlinește într-o duminică sau sărbătoare legală?

Este locul să menționăm că Inalta Curte de Casație printr-o jurisprudență constantă. (Cas. II, No. 1919 din 13 Aprilie 1927) ¹⁾, a socotit că acuzatul

în o asemenea împrejurare nu poate fi decăzut dela dreptul său de apărare.

Prin decizia pe care o adnotăm, Inalta Curte în complex de divergență, sub președinția Primului-președinte, a înțeles însă să părăsească prima sa jurisprudență și a adoptat una cu totul contrară. De aceea se pune din nou în discuțiune, problema dreptului acuzatului când termenul, în speța **ajunul**, cade într-o duminică sau zi de sărbătoare legală.

Pentru rezolvarea acestei chestiuni, în lipsă de text special în codul de proc. penală, trebuie să ne referim la dreptul comun, care suplează și completează dreptul de excepțiune ce este codul de proc. penală. Urmează prin urmare să luăm drept normă, spre a vedea intențiunea legiuitorului, codul de procedură civilă, adică Cartea VII, Cap. I ce tratează materia termenelor.

Rezultă din sentința ce comentăm, că Inalta Curte ar privi ca o lipsă de diligență culpoasă fapta acuzatului de a nu se fi prezentat cu două zile înaintea zilei de judecată spre a lua cunoștință de lista martorilor, atunci când art. 284 proc. pen. îl impune să-și exercite acest drept în ajun.

Din ansamblul textelor codului de procedură civilă referitoare la termene, precum și din diferitele articole ale codurilor noastre, precum cel civil și comercial, care sunt dominate de aceiași concepțiune, rezultă însă că în intențiunea legiuitorului, nu numai că nu a fost nici odată să impună în asemenea împrejurări, titularului unui drept, o diligență specială, considerând ca culpoasă lipsa acestei diligențe, dar din potrivă, rezultă necontestat că legiuitorul a vrut ca, ordecâteori un drept expiră într-o duminică sau sărbătoare legală, titularul dreptului să beneficieze de o prelungire: „Orice termen, edictă art. 731 proc. civilă, care se va sfârși într-o duminică sau altă zi de sărbătoare legală, se va prelungi pentru cea dintâi zi de lucru următoare”.

Această concepțiune apare în toate articolele răslite ale diferitelor noastre coduri atunci când se vorbește de termene, precum art. 319 cod. comercial referitor la termenul când trebuie făcut protestul, și altele.

În situațiunea actuală, există prin urmare între concepțiunea legiuitorului exprimată într-un mod necontestat prin textele mai sus citate și concepțiunea

de a putea să-și exercite în deplină cunoștință dreptul său de recuzare și deci neîndeplinirea ei constituie o cauză de nulitate absolută.

Atunci când ajunul zilei de judecată ar fi o Duminică sau zi de sărbătoare din cele prevăzute în art. 219 din legea de organizare judecătorească, prin citațiunea de notificare a termenului de judecată acuzatul trebuie încunostințat că urmează să se prezinte la grefa spre a lua cunoștință de lista juraților în ziua lucrătoare premergătoare Duminicii sau zilei de sărbătoare legală, când trebuie să fie dresat și Procesul-verbal al grefierului de prezentarea sau neprezentarea acuzatului, deoarece acest text prescrie în mod categoric că orice serviciu la toate instanțele judecătorești și serviciile auxiliare justiției este suspendat Duminică și în zilele de sărbători ce prevede.

Prin urmare, când recurentul, judecat în stare de libertate, a fost înștiințat să se prezinte spre a lua cunoștință de lista juraților în ajunul unei zile de judecată care este sărbătoare legală, se violează art. 284 proc. penală, ceea ce atrage nulitatea deciziei la condamnare”.

¹⁾ „Formalitatea prescrisă de art. 284 pr. pen. este esențială pentru apărare, deoarece ea a fost edictată pentru a pune pe acuzat în măsura de a cunoaște pe judecătorii săi și

înaltei instanțe de judecată, exprimată prin decizia ce comentăm, o deosebire profundă. Putem spune că cele două concepțiuni se găsesc diametral opuse, căci în vreme ce, legiuitorul vrea, ca atunci când un termen expiră într-o zi de sărbătoare legală, titularul termenului să-și conserve dreptul intact, acordându-i încă o zi, Înalta Curte de Casație îl decade dela dreptul său, impunându-i o diligență specială, anume aceea de a-și exercita dreptul cu o zi mai devreme decât cea impusă de text.

Plecând dela cele două date impuse de interpretarea restrictivă a textului penal, și de necontestata intențiune a legiuitorului în ceea ce privește tranșarea acestei chestiuni, suntem conduși la o concluziune care nu cadrează însă cu articolul 284 al procedurii penale.

Această concluzie este următoarea: Întrucât ajunul zilei de judecată prevăzut de art. 284 proc. pen. cade într-o zi de duminică sau sărbătoare legală, urmează, conform principiului ce a călăuzit pe legiuitor atunci când a redactat materia termenelor, că acuzatul nu numai că nu poate fi decăzut dela dreptul său legal de a lua cunoștință de lista juraților dacă acest drept expiră într-o zi de sărbătoare, dar poate să-și exercite acest drept chiar prima zi lucrătoare ce urmează sărbătoarea legală, care ar fi tocmai ziua judecătii.

Această soluțiune determinată într-un mod automat de texte ar contraveni astfel articolul 284 care cere într-un mod expres ca acuzatul să-și exercite dreptul în **ajunul zilei de judecată**, pentru a-i da astfel timpul necesar să reflecteze asupra eventualelor recuzări.

Pentru a eși din acest impas provocat de articolele 284 proc. penală și 731 proc. civilă, socotim că trebuie să recurgem la altă soluțiune sprijinită pe texte, prin care atât textele cât și dreptul de apărare al acuzatului să fie cât mai mult garantate.

Soluțiunea ar fi următoarea: Articolul 284 proced. penală edictă: „Acuzatul lăsat liber va fi ținut să se prezinte în ajunul zilei de judecată la grefa Curții cu Jurați spre a lua cunoștință de lista juraților. Această îndatorire îi se va pune în vedere prin **citațiunea** de notificare a termenului fixat pentru judecată”.

Urmează prin urmare că acuzatul va fi încunoștințat printr-o citațiune, sau mai exact, printr'un singur exemplar de citațiune de două lucruri și anume: 1° de ziua de judecată și al 2-lea de obligațiunea pe care o are să se prezinte la grefă spre a lua cunoștință de lista juraților.

În consecință și în fond, nu există decât în formă o sigură citațiune, în realitate fiind două citațiuni contopite în acelaș exemplar, întrucât fixează două termene deosebite, arată două autorități deosebite și ridică două scopuri deosebite.

O citațiune arată ziua prezentării, instanța unde acuzatul trebuie să se prezinte, și scopul care este acela al judecătii. Cealaltă trebuie să arate ziua când acuzatul are a se prezenta, locul unde trebuie să se prezinte, adică la grefa Curții, și scopul, care este acela de a lua cunoștință de lista juraților.

Ambele aceste citațiuni trebuiesc făcute conform dispozițiilor arătate în art. 72 din codul de procedură civilă, care indică clar ce anume trebuie să cuprindă o citațiune „Citația va fi dată și va cuprinde ora, **ziua** și anul în care sunt chemate părțile”.

Prin urmare citațiunea de notificare despre care vorbește art. 284 C. pr. pen. trebuie să arate **ziua** în care acuzatul este ținut să se prezinte la grefa spre a lua cunoștință de lista juraților.

Termenul de **ajun** întrebuintat de text nu este un termen care trebuie să figureze în citațiunea de notificare. El apare în art. 284 numai ca o normă care trebuie să călăuzească mersul procedurii de judecată. Formula stereotipă întrebuintată în asemenea citațiuni „ajunul zilei de judecată” este o formulă care nu poate exista în materie de citațiuni, căci art. 72 procedură civilă prevede clar că citația trebuie să arate **ziua**.

Dacă art. 284 indică că acuzatul este ținut să se prezinte în ajunul zilei de judecată, el nu dispensează însă citațiunea de formele prevăzute de art. 72 proc. civilă, adică de a indica ziua.

Din amploarea pe care o îmbracă articolele la citațiuni (72 și următoarele) ale codului de procedură civilă, se poate vedea cât de circumspect a fost legiuitorul și câtă grijă a avut spre a da părților posibilitatea ca să-și exercite dreptul și să nu se vadă decăzuți prin inadvertența legiuitorului sau neglijența autorităților care emit citațiunea. Orice posibilitate de confuziune asupra datei și locului au fost cu grijă înlăturate prin preciziunea textelor.

Nu se poate admite în consecință că legiuitorul să fi tolerat o citațiune vagă, de natură să atragă o decădere dela un drept legal, prin întrebuintarea de termeni ca **ajun, prima zi după sfântul Ioan**, sau altele.

Această soluțiune la care trebuie să se recurgă în prezența celor câteva texte ale codului de procedură penală și civilă ce se află în desacord, ar avea darul cel puțin de a armoniza aceste articole cât mai mult posibil și de a garanta dreptul de apărare al acuzatului, care socotim că predomină discuțiunea și trebuie să influențeze soluțiunea. Totuși ea nu ar fi în afară de orice discuțiune.

Astfel s'ar putea trage o obiecțiune din cuprinsul art. 732 proced. civilă care edictă: „Prelungirea sau scurtarea unui termen prevăzut de lege nu se poate acorda de judecător sub pedeapsă de nulitate, decât în cazurile în care legea le dă în mod formal această facultate”.

Or termenul acordat de lege prin art. 284 pr. pen. este **ajunul zilei de judecată**, adică ziua imediat anterioară zilei de judecată.

Dacă ziua de judecată este luni, ajunul nu poate fi decât duminică. Și atunci se naște o întrebare: În fața art. 732 pr. civ. care oprește modificarea termenului pe cale judecătorească sub sancțiunea nulității, ce valoare are soluțiunea mai sus indicată, chiar dacă s'ar fi arătat acuzatului prin citațiune ziua în care trebuie să se prezinte să ia cunoștință de lista juraților ?

În fața textelor existente, pentru a înlătura orice discuțiune de ordin exegetic și pentru a da o desăvârșită garanție acuzatului în ceea ce privește dreptul său de apărare, noi socotim că o diligență mai mare trebuie cerută Curților cu jurați, anume aceea de a nu fixa termenele de judecată în prima zi următoare unei duminici sau unei sărbători legale, căci în concepțiunea noastră, dreptul de apărare al acuzatului trebuie cu orice preț, și în drept și în fapt deplin garantat.

Menționăm că noua legislațiune cuprinsă în anteproiectul de procedură penală elaborat de Consiliul

Legislativ a prevăzut acest inconvenient, care în art. 443 se spune: „Acuzatul lăsat liber, este ținut să se prezinte în ajunul zilei de judecată la grefa Curței cu jurați spre a lua cunoștință de lista juraților. În caz că ajunul zilei de judecată este o duminică sau sărbătoare legală, comunicarea sau prezentarea are loc în ajunul acelei duminici sau sărbători. Această îndatorire se va pune în vedere prin citatia de notificare a termenului fixat pentru judecată”.

Cu acest text, discuțiunea se poate considera închisă.

* * *

În concluziune, în fața celor două Jurisprudențe pe care Înalta Curte de Casație a înțeles să le consacre pe rând, noi socotim că jurisprudența părăsită, prin care instanța supremă socotea că dreptul de apărare al acuzatului era lovit dacă din împrejurări străine de voința lui nu putea lua cunoștință de lista juraților, era superioară cele de azi.

Necontestat că și acea jurisprudență putea fi criticată din punct de vedere exegetic. Jurisprudența recent stabilită este însă tot atât de mult deschisă criticii din acest punct de vedere, ea având în plus și inferioritatea de a mutila dreptul de apărare al acuzatului, ceea ce desigur marchează un pas înapoi.

Firește, că Înalta Curte are îndatorirea să acopere cu autoritatea ei prestigiul instanțelor inferioare. Dar între acest prestigiu și acela al unui principiu, socotim că acela al principiului trebuia să triumfe, spre a nu reveni la concepțiunea sistemului de închiziție dinaintea mării revoluțiuni franceze.

GEORGE VRĂBIESCU

Referent titular în Consiliul Legislativ
Conferențiar Universitar

CONSILIUL SUPERIOR DE MINE

Audiența dela 9 Noembrie 1932

Presedinția D-lui GR. PHEREKYDE, Vice-Președinte
Deciziunea No. 7

Legea minelor. Consiliul superior de mine. Autorizare de a transporta produsele petrolifere pe conducte. Dacă Consiliul este competent de a se pronunța și asupra condițiilor cum posesorii conductelor își exercită obligațiunile? Art. 40, 70, și 75 legea minelor.

Potrivit art. 40 și 70 legea minelor, Consiliul superior de mine este competent să aprecieze nu numai asupra autorizării conductelor sau retragerii acestor autorizări, ci să se pronunțe și asupra condițiilor în care posesorii de conducte își exercită obligațiunile.

Consiliul,

Asupra incidentului de incompetență:

Având în vedere punctul b de sub art. 157 din legea minelor care stabilește competența Consiliului Superior de Mine ca instanță de judecată;

Având în vedere că din spiritul art. 47 și 70 și următorii rezultă că Consiliul Superior de Mine este în drept a aprecia atât asupra autorizării conductelor cât și asupra retragerii acestor autorizări — ceea ce implică, dreptul de a se pronunța

și asupra condițiilor în cari posesorii conductelor își execută obligațiunile;

Având în vedere dispozițiile art. 75 din legea minelor din cari rezultă că instalarea și exploatarea conductelor de petrol se fac în condițiunile fixate printr'un caet de sarcini;

Având în vedere al. 8 de sub art. 6 al caetului de sarcini al conductei în chestiune, conform căruia neînțelegerile dintre particulari și posesorul conductei privitoare la transportul pe conductă, se judecă de Consiliul Superior de Mine care fixează și prețul transportului;

Considerând că dispozițiile art. 6 din caetul de sarcini au ca fundament dispoziția art. 75 din legea minelor suscitată; că prin urmare este neconcludentă obiecțiunea neautentificării caetului de sarcini, care de altfel a fost acceptat atât de societatea „Româno-Belgiană” prin cererea înregistrată la No. 2485 din 10 Ianuarie 1930, cât și de soc. „Rafinăriile Predingher” prin cererea înreg. la No. 15539 din 16 Febr. 1931, prin care aceasta declară că-și asumă toate îndatoririle, rezultând din zisul caet de sarcini;

Că astfel fiind Consiliul este competent a judeca în speță, competența sa decurgând din legea minelor — așa cum cere art. 157 al. b din aceeași lege, o altă soluțiune fiind contrară cu întreaga economie a legii care a căutat să asigure céléritatea soluționării conflictelor în această materie specială, constituind și un for special; că, dar incidentul de incompetență este nefondat și urmează a fi respins ca atare.

Consiliul obligă societatea „Rafinăriile Predingher” să transporte pe conductele sale, țițeiul d-lor Lt.-colonel C. Ionescu Beldiman și Achil Ionescu — provenit din redevențele celei societăți „Româno-Belgiană”, din Arbănaș, jud. Buzău, până la gara R.-Sărat, încărcându-l în vagoane, fixând pentru aceste operațiuni prețul de lei 800 (opt sute) de vagon și admitând o pierdere pe conductă de 1½ la sută.

(ss) Spiridon Popescu, Gr. Pherekyde, N. Radovici,
V. Ișcu, N. Ceredeanu, I. Ghika, Gh. Macovei,
M. Priboyanu, M. Ciuperceanu.

Secretari (ss) Ing. P. Constantinescu, V. C. Radu

CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Audiența de la 15 Noembrie 1932

Președinția D-lui G. L. DUMITRIU, Consilier
Ion I. Sendrea cu Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor
Sociale

Decizia Civilă No. 144

Contencios Administrativ. Agenți sanitari numiți sub imperiul legii vechi. Dacă au devenit definitiv sub legea nouă? Dacă în ce privește disciplinarea, sunt impuși statutului funcționarilor publici sau legii sanitare?

Art. 248 și urm. 258 al. 3 și 550 al. II din legea sanitară din 1930. Art. 33, 37, 51—56 din statutul funcționarilor publici, și art. 251 legea sanitară.

1. Noua lege sanitară, din 14 Iulie 1930, împarte pe funcționarii Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale în două categorii: personal administrativ, care este supus — în ce privește disciplinarea — normelor prevăzute de art. 51—61 din statutul funcționarilor publici, și personal tehnic, pentru care legea sanitară prevede prin art. 249 urm. o anumită disciplinare și care supune căbaterile personalului tehnic unor Comisiuni speciale de disciplină. Întrucât art. 251 legea sanitară enumeră printre funcționarii tehnici și pe funcționarii tehnici auxiliari, printre cari

figurează și agenții sanitari, rezultă că și agenții sanitari sunt — din punct de vedere al disciplinei — supuși dispozițiilor legii sanitare, și nu statutului funcționarilor publici, art. 33 din statut hotărînd categoric că dispozițiile lui nu sunt aplicabile funcționarilor tehnici de specialitate, pentru cari se vor aplica legile speciale.

Astfel fiind, pentru abaterile grave, care ar atrage pedeapsa depărtării din serviciu, trebuie să se pronunțe Comisiunile disciplinare prevăzute de noua lege sanitară, Ministerul singur ne putînd promulga o atare pedeapsă.

2. Agenți sanitari cu studii speciale numiți anterior legii din 1930, fiind funcționari definitiv, ei își păstrează titlul de definitiv și sub legea nouă, conform art. 550 al. II legea sanitară, fără a mai fi nevoie de o nouă numire prin Comisiunea de numiri și înaintări.

Curtea deliberînd:

Văzînd acțiunea în contencios introdusă cu petiția înreg. la No. 1674 din 1932 de Ioan I. Șendrea, domiciliat în com. Catoloiu, jud. Tulcea, contra Statului Român, prin Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, cu sediul în București, prin reprezentanții săi legali, prin care cere să se anuleze decizia ministerială cu No. 917 din 21 Ianuarie 1932, prin care a fost lăsat în disponibilitate pe ziua de 1 Ianuarie 1932, pentru neprezentare la post și în consecință să fie repus în drepturile sale de agent sanitar la Cercul Murighiol, județul Tulcea și să i se plătească salariul ce i se cuvine dela 1 Ianuarie 1932 până la definitiva sa reînaltare în postul de agent sanitar, cum și să fie obligat Ministerul pârât să-i plătească diurna de detașare dela 4 August până la 20 Noembrie 1931, în contul căreia i s'a plătit numai 500 lei.

Văzînd susținerile părților în instanță și actele aflate la dosar;

Văzînd că din toate acestea se constată în fapt că Ioan I. Șendrea a fost numit agent sanitar al cercului „Domnița Maria” din jud. Tulcea pe ziua de 10 Noembrie 1926, pe baza certificatului de agent sanitar No. 155 din 1926, al Școlii Speciale de Agenți Sanitari, eliberat de Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Pe ziua de 1 Septembrie 1929 Ioan I. Șendrea a fost transferat, după cerere, la Cercul Catoloiu și apoi permutat pe ziua de 1 Iulie 1931 la cercul Murighiol. Cu ordinul No. 2167 din 4 August 1931 a fost detașat la com. Jurișloca, jud. Tulcea, pentru combaterea epidemiei de scarlatină, iar cu ordinul No. 3669 din 28 August 1931, a fost detașat la Balabanca pe ziua de 28 August 1931 și i s'a acordat un concediu de 10 zile cu începere dela 15 Sept. 1931 cu ordinul No. 3794 din 1931. Cu ordinul No. 5085 din 7 Decembrie 1931 i s'a pus în vedere să se prezinte la post, fie la Murighiol unde era titular, fie la Balabanca. În fine, cu ordinul No. 279 din 25 Ianuarie 1932, Serviciul Sanitar al județului Tulcea îi face cunoscut că conform ordinului Inspectoratului General Sanitar No. 918 din 21 Ianuarie 1932 a fost lăsat în disponibilitate pe ziua de 1 Ianuarie 1932 prin decizia Ministerială No. 917 din 1932 pentru neprezentare la post.

Reclamantul primind acest ordin, a introdus acțiunea în contencios de față prin care cere să se anuleze deciziunea Ministerială No. 917 din 1932, și să fie repus în drepturile sale, să fie obligat Ministerul să-i plătească salariul cuvenit, cum și să-i plătească 10.700 lei diurnă de detașare dela 4 August până la 20 Noembrie 1931, minus 500 lei pe care i-a primit, adică suma de 10.200 lei.

Văzînd că în sprijinul acțiunii sale, reclamantul susține că este funcționar definitiv și nu poate fi lăsat în disponibilitate de minister, cînumai pe cale de judecată a comisiunii

disciplinare, conform art. 248 și urm. din Legea sanitară din 1930, și art. 550 din aceeași lege, care îi este aplicabilă, și nici decum statutul funcționarilor publici.

Văzînd că Ministerul pârât a cerut respingerea acțiunii de față de motiv că reclamantul nu este funcționar definitiv neavînd stagiul prevăzut de art. 37 din Statutul funcționarilor publici, și nefiind declarat definitiv de Comisiunea de numiri și înaintări, agenților sanitari fiindu-le aplicabil statutul funcționarilor publici, nu legea sanitară.

Considerînd că Statutul funcționarilor publici dispune prin art. 33 că acest statut nu este aplicabil membrilor tuturor corpurilor tehnice și de specialitate în privința cărora se mențin dispozițiile relative din legile lor organice;

Considerînd că noua lege sanitară din 14 Iulie 1931, prin art. 248 și urm. împarte pe funcționarii Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale în două categorii și anume: o primă categorie a personalului administrativ care este supus în ce privește disciplinarea, normelor prevăzute de art. 51—61 din Statutul funcționarilor publici, și o a doua categorie, aceea a personalului tehnic, pentru care legea sanitară, prin art. 249 și urm. prevede o anumită disciplină și care supune judecarea abaterilor grave dela legi, regulamente, etc., precum și orice abateri dela datorie, unor comisiuni speciale de disciplină, dispunînd prin art. 258 al. 3, că pedeapsa ștergerii de pe tabloul de înaintări, acia a suspendării și a destituției, nu se poate pronunța decît de Comisiunea disciplinară regională, cu citarea inculpatului înștiințat într'un anumit termen despre motivele pentru care este dat în judecata disciplinară;

Considerînd că art. 251 legea sanitară enumără printre funcționari tehnici, supuși prin urmare judecăței comisiunilor disciplinare prevăzute de legea sanitară, și pe agenții sanitari pe cari îi numește funcționari tehnici auxiliari;

Considerînd că această calificare este pe deplin justificată, agenții sanitari fiind chemați să îndeplinească o funcțiune pentru care li se cere o pregătire specială în școli speciale de agenți sanitari în care fac studii speciale; că încadrarea acestor funcționari printre funcționarii tehnici era cu atât mai necesară cu cît cerându-li-se o pregătire specială, trebuia să li se dea și garnațiile de stabilitate corespunzătoare;

Considerînd că agenții sanitari fiind funcționari tehnici, orice abatere gravă la legi, regulamente, etc., precum și orice abatere dela datorie, așa cum i se impută reclamantului Ioan I. Șendrea, neprezentare la post, trebuie supusă judecăței comisiunilor disciplinare regionale, singura care este în drept să pronunțe pedeapsa gravă a suspendării din serviciu, echivalentă cu punerea în disponibilitate care s'a pronunțat în speță, sau a destituției;

Văzînd că Ministerul obiectează că reclamantul nu este agent sanitar definitiv și prin urmare nu se bucură de stabilitate și garanție prevăzute de legea sanitară pentru funcționari definitiv;

Considerînd că legea sanitară din 14 Iulie 1930 dispune prin art. 550 al. II, că agenții sanitari cari se vor fi găsit în funcțiune la promulgarea ei în vre-unul din serviciile sau întreprinderile pînă la Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale își păstrează drepturile câștigate; că întrucît agenții sanitari cu studii speciale constată prin certificate de agenți sanitari numiți anterior legii sanitare din 1930, erau definitiv, ei își păstrează acest titlu de definitiv și sub imperiul legii sanitare din 14 Iulie 1930;

Considerînd că astfel fiind într'un cît reclamantul dovedește că în momentul promulgării noiei legi sanitare din 1930 funcționa ca agent sanitar în serviciul Ministerului Sănătății în care a fost numit pe baza certificatului de absolvire a școlii speciale de agenți sanitari, prin aceasta a făcut dovada că a rămas definitiv și sub noua lege, pă-

trându-și locul său cu drepturile pe care legea sanitară le acordă funcționarilor definitiv numiți pe baza acestei legi din 1930;

Că fiind funcționar definitiv și făcând parte din personalul tehnic, Ministerul nu putea pronunța pedeapsa punerii în disponibilitate, ci numai comisiunea disciplinară regională și prin urmare deciziunea No. 917 din 21 Ianuarie 1932, care pronunță această pedeapsă, este dată fără competență și cu încălcarea dispozițiilor legii sanitare și prin urmare trebuie anulată ca ilegală, iar Ministerul să fie invitat să reintegreze pe reclamant în funcțiunea de agent sanitar al Cercului Murighiol, jud. Tulcea, pe ziua de 1 Ianuarie 1932, cu păstrarea salariului, a gradului și a vechimei;

Văzând că reclamantul mai cere a se obliga Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, să-i plătească și 10.200 lei diurna cuvenită pe timpul cât a fost detașat dela 4 August până la 20 Noembrie 1931;

Considerând că deși reclamantul dovedește cu ordinul Nr. 2167 din 1931 al Serviciului Sanitar al jud. Tulcea, că a fost detașat la Jurilofca pe ziua de 4 August 1931 pentru combaterea epidemiei de scarlatină, iar cu ordinul Nr. 3669 din 1931 a fost detașat la Balabancea, însă nu dovedește dacă și câte zile a executat acele ordine, pentru a se stabili diurna la care are drept;

Că, prin urmare, această cerere trebuie respinsă ca nedovedită, urmând ca reclamantul să-și valorifice dreptul său la diurnă pe altă cale;

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier Gh. L. Dimitriu, Curtea admite în parte acțiunea intentată cu petiția înreg. la Nr. 1674 din 1932, conform legii pentru Contenciosul Administrativ de către Ioan Șendrea din comuna Cataloiu, jud. Tulcea, contra Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale și prin consecință;

Anulează ca ilegală deciziunea Nr. 917 din 21 Ianuarie 1932 a Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, prin care reclamantul a fost lăsat în disponibilitate din funcțiunea de agent sanitar la Cercul Murighiol, județul Tulcea;

Invită pe părâtul Minister să reintegreze pe reclamant în funcțiunea avută pe ziua de 1 Ianuarie 1932, păstrându-i leaful, gradul și vechimea ce avea înainte de a fi pus în disponibilitate;

Respinge acțiunea în ce privește capătul de cerere referitor la pretenția reclamantului de a i se plăti diurna de detașare dela 4 August la 20 Noembrie 1931.

(ss) Gh. L. Dimitriu, I. Oprescu, D. Stoicescu

Grefier (ss) E. Cazacu

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA 2 COMERCIALĂ

Audiența dela 22 Aprilie 1932

Președenția d-lui ALEX. MINULESCU, jude-Preșe
Alex. și Const. Gr. Cantacuzino și G. I. Teodorescu prin av. C. Stoicescu și Pompiliu Ioanișescu cu G. Gr. Cantacuzino
prin av. St. Marinescu Bolintin

Sentința comercială 2260

Sechestrul asigurător neaplicat. Suspendare admisă. Contestație a terțiului. Lipsa de interes. Prematuritate.

1. *Contestația este deschisă terților lezați prin execuțiuni silite sau măsuri asigurătoare îndreptate împotriva altor persoane, dar numai când aceste măsuri s'au realizat în fapt și au putut da naștere unui prejudiciu.*

2. *Măsura ordonată, dar neaplicată, nu dă loc la contestație, de oarece creditorul ar putea să nu o înfăptuiască sau s'o aplice cu diligența necesară spre a evita orice prejudiciu al terților.*

Tribunalul.

Având în vedere că din examinarea lucrărilor din dosar se constată următoarea situațiune de fapt:

Prin petițiunea înreg. la No. Gh. Gr. Cantacuzino a cerut acestui Tribunal să-i încuviințeze înființarea unui sechestrul asigurător până la concurența sumei de 726.500 lei pe orice avere mobilă, material lemnos și orice alte obiecte cari s'ar afla în pădurea și în depozitul din com. Edera de sus (Prahova) și cari ar aparține debitorilor săi N. N. Popescu și Haralambie Petrescu. Tribunalul, prin jurnalul cu No. 10.373 din 16 Aprilie 1932, a admis cererea făcută de Gh. Gr. Cantacuzino și a dispus înființarea sechestrului cerut pe baza acțiunii intentate de Gh. Cantacuzino, contra debitorilor săi N. N. Popescu și H. Petroșeanu și pe baza unei cauțiuni de 500.000 lei efecte.

Introducând contestațiunile de față, terții contestatori Alex. și C. Cantacuzino și G. I. Teodorescu, au cerut acestui Tribunal prin petițiile înreg. la N-rile ... să suspende executarea jurnalului cu No. 10.373 din 16 Aprilie 1932, prin care se încuviințase sechestrul asigurător cerut de Gh. Cantacuzino asupra averii debitorilor săi N. N. Popescu și H. Petroșeanu. Tribunalul prin jurnalul No. 10405 din 18 Aprilie 1932 a admis cererile contestatorilor Al. Cantacuzino, Constantin Cantacuzino și G. I. Teodorescu și a oprit executarea dispozițiilor jurnalelor No. 1037 din 1932.

În chipul acesta nu s'a procedat în fapt la nici un fel de executare a sechestrului asigurător solicitat de Gh. Cantacuzino.

Considerând că în această situațiune Tribunalul va avea de examinat chestiunea de a se ști dacă un terț poate porni contestațiune pe motivul că obiectele urmărite sunt proprietatea sa, mai înainte de a se fi procedat în fapt la vre-o executare.

Considerând că în sistemul codului nostru de procedură civilă calea contestațiunii este deschisă în mod larg terților, de câte ori drepturile acestora sunt lezate prin execuțiuni silite sau prin măsuri asigurătorii îndreptate împotriva altor persoane.

Că, deci pentru a putea verifica dacă într'adevăr drepturile unor terțe persoane au fost atinse prin vre-o execuțiune silită sau măsură asigurătoare îndreptată împotriva, o asemenea realitate n'ar fi renunțat să aplice sechestrul pe bunuri din comuna Edera și nu și-ar fi îndreptat urmărirea asupra altor bunuri ale debitorilor săi.

Că, astfel fiind contestațiunile de față sunt premature și urmează a fi respinse ca atare.

(ss) Alex. Minculescu, N. Beldie.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ ȘI STREINĂ

CASAȚIA ROMÂNĂ SECȚIUNI UNITE 1932

— Dec. 38 din 1932. (Dos. 59 din 1932).

MEDIC PRIMAR. CONSTATĂRI ȘI ELIBERĂRI DE CERTIFICATE LA STĂRUIȚA PARȚILOR INTERESATE. CERERE DE ONORARIU. LEGITIMITATE.

Medicul primar conf. art. 34 al. pen. din leg. 73 din 1926 inspectând din proprie inițiativă, din punct de vedere igienic sau sanitar, persoana, localul sau căruțele localului și găsindu-le satisfăcătoare nu este obligat să elibereze vreo dovadă în acest sens. Dacă însă cel inspectat, în aceste condițiuni, cere un certificat, medicul poate cere onorariu fără a comite nici un delict căci nu se întrunesc elementele prevăzute de art. 465 C. pen. ard.

— Dec. 39 din 1932. (Dos. 53 din 1932). **REVIZUIREA DECIZIUNII COMISIUNII DISCIPLINARE. CERERE DE STRĂMUTARE.**

Sunt inadmisibile cererile de strămutare a afacerilor disciplinare în care aceste comisiuni sunt chemate numai să avizeze asupra sancțiunilor de dat, iar nu să facă operă de jurisdicție propriu zisă.

— Dec. 41 din 1932. (Dos. 51 din 1931). **LEGEA DE ORGANIZARE A POLIȚIEI GENERALE A STATULUI.**

Se declară constituționale dispozițiunile art. 153 din legea pentru organizarea poliției generale a Statului, astfel cum a fost modificată prin legea publicată în Monitorul Oficial din 3 Ianuarie 1930.

— Dec. 43 din 1932. (Dos. 46 din 1932). **REGULAMENT DE COMPLETINTĂ.—Art. 31 paragraf. 2 lit. e LEGEA DE ORGANIZARE A ÎNALTEI CURȚI.**

Sunt de competența s. a II-a a Înaltei Curți toate recursurile în cari drepturile părților derivă din legea minelor, indiferent dacă valorificarea lor se judecă după legea minelor, după principiile din codul civil, sau alte legi.

— Dec. 44 din 1932. (Dos. 125 din 1930).

Se declară constituțională legea din 26 Februarie 1912 prin care s'a desființat Casa Obștei Târgului Bârlad, iar averea ei este trecută de drept la Primăria Orașului Bârlad.

— Dec. 45 din 1932. (Dos. 65 din 1932). **LEGEA DOBROGEI NOUI.**

Se declară constituțional art. 59 din legea Dobrogei Noi din 1921 (fost 84 din legea din 1914).

— Jurnalul 104 din 1932. (Dos. 76 din 1932). **INTERVENȚIUNE.—STAT.—CONSTITUȚIONALITATEA LEGII ASANĂRII DATORIILOR AGRICOLE.—Art. 247 Pr. civ. INTERES LEGITIM.**

Este inadmisibilă intervențiunea Statului în proces de drept privat, Statul neputând interveni numai pentru apărarea unei legi când nu are ca în speță nici un interes legitim, în sensul legii, neîntrunind condițiunile art. 247 Pr. civ.

IONEL I. CODREANU
Doctor în Drept din Paris
Avocat

CASAȚIA ROMÂNĂ S. I. 1932

1) **Recurs. — Neexercitarea prealabilă a opoziției. — Inadmisibilitatea recursului.**

Este inadmisibil recursul contra unei hotărâri susceptibile de a fi atacată cu opoziție, fiindcă nu se poate uza de o cale extra-ordinară (recursul, de ex.) când este deschisă una ordinară (opoziția, de ex.). (Cas. I, no. 10 din 12 Ianuarie 1932).

2) **Determinarea caracterului unei acțiuni. — Interesează numai obiectul cererii.**

Ceea ce determină caracterul unei acțiuni este numai obiectul cererii, așa cum a fost formulată de reclamant, iar nu și apărarea pârâtului.

Prin urmare, o acțiune în evacuare nu devine una în revendicare dacă pârâtul, în apărare, susține că — prin efectul unei adjudecări — din locatar a devenit proprietar. (Cas. I, no. 11 din 12 Ianuarie 1932).

3) **Accident de cale ferată. — Acțiune în daune. — Caracter comercial.**

Acțiunea prin care se cere daune pentru un accident provocat de C. F. R. este comercială, fiindcă întreprinderea de transporturi este un act obiectiv comercial și, prin urmare, delictele sau quasi-delictele comise în exercitarea unui asemenea act vor avea deasemenea un caracter comercial. (Cas. I, no. 13 din 12 Ianuarie 1932).

4) **Denunțare nedreaptă. — Nu constituie de drept o culpă. — Art. 998 urm. C. civ.**

Pentruca un fapt generator de prejudicii să nască dreptul la despăgubiri, în conformitate cu art. 998 C. civ., trebuie ca el să constituie o culpă.

Faptul de a fi indicat pe cineva ca autor al unei infracțiuni — în speță o incendiere — urmat de constatarea instanțelor represive că e nevinovat, nu constituie de drept o culpă, fiindcă denunțarea este exercițiul unui drept garantat de art. 30 din Constituție și, prin urmare, un fapt lícit.

Pentruca denunțarea să devină culpă trebuie să întrunească și vreunul din elementele prevăzute de art. 999 Cod. civ., adică rea credință, neglijență, imprudență, etc.

Imprejurarea că denunțatorul putea să prevadă consecințele prejudiciabile ale actului său (deținere, arestare, etc.) nu-i poate atribui caracterul de culpă, fiindcă altfel ar însemna să se stăvilească în fapt exercițiul dreptului de denunțare, asemenea măsuri putând fi luate întotdeauna de autoritățile penale. (Cas. I, no. 15 din 12 Ianuarie 1932)

5) **Apel dela Judecătoria. — Termen. — Zile întregi, nu libere. — Art. 99 Legea Jud. Ocoale, 729 Pr. civ.**

Prin derogare dela art. 729 Pr. civ., după care toate termenele se socotesc pe zile întregi, iar nu libere, exceptându-se astfel din calcul numai ziua pronunțării (comunicării), iar nu și aceia a împlinirii termenului. (Cas. I, no. 16 din 12 Ianuarie 1932).

6) **Compensatie judiciară. — Necesitatea unei cereri reconvenționale.**

Pârâtul nu poate opune o creanță în compensatie judiciară pe cale de simplă apărare, ci numai printr-o cerere reconvențională, cu care să stabilească existența și quantumul creanței sale. (Cas. I, no. 17 din 12 Ianuarie 1932).

7) **Hotărâre judecătorească. — Nemotivare. — Există când considerentele sunt în contradicție cu dispozitivul.**

Este nemotivată hotărârea judecătorească dată în apel când în considerente adoptă în totul motivele de fapt și de drept ale primei instanțe, iar prin dispozitiv admite apelul. (Cas. I, completul permanent pentru verificarea titlurilor de proprietate din Dobrogea Nouă, no. 20 din 12 Ianuarie 1932).

8) **Dobrogea Nouă. — Verificarea titlurilor de proprietate. — Legea adițională din 1930. — Cine beneficiază ?**

Din textul art. 1 al legii din 1930 pentru completarea legii Dobrogei Noi, coroborat cu desbaterile parlamentare, rezultă că pot face declarații pentru verificarea titlurilor în conformitate cu acest text, adică în 30 zile dela promulgarea legii, numai cei cari n'au făcut declarații în conformitate cu art. 113 al legii Dobrogei Noi din 1924 sau le-au făcut tardiv, iar nu și cei cari au făcut atunci declarații incomplete (omittând anumite bunuri) și ar voi să le completeze acum, sub formă de noi declarații. (Cas. I, Completul permanent pentru

verificarea titlurilor de proprietate din Dobrogea Nouă, no. 22 din 12 Ianuarie 1932).

9) *Chirii*. — Scopul prevăzut de art. 21 legea din 1927, Aplicabil și contractelor în curs anterioare anului 1916 (1914).

Art. 21 al legii chiriilor din 1927 (menționat prin legea din 1930) supune sporului de chirie nu numai contractele de închiriere prelungite prin legile excepționale ci și pe cele în curs de executare, dar încheiate înainte de 14/27 August 1916 în vechiul regat sau 1/14 August 1914 în restul țării. (Cas. I, no. 25 din 13 Ianuarie 1932).

10) *Străin*. — Interdicția dobândirii de imobile rurale. — Art. 18 Constituție. — Nu privește transmisiunile de proprietate efectuate de străini.

În virtutea art. 18 Constituție, străinii nu au dreptul de a dobândi imobile rurale. Acest text nu vizează însă transmisiunile de imobile rurale pe care le-ar face un străin în favoarea unui român. Asemenea transmisiuni sunt deci valabile. (Cas. I, no. 28 din 13 Ianuarie 1932).

MIHAIL MAYO
Avocat

CASAȚIA ITALIANĂ

Falimentul unei Societăți transformate.

Declarațiunea falimentului unei societăți transformate, pronunțată în momentul în care aceasta funcționează sub formă de anonimă, extinde efectele sale la momentul în care aceasta funcționa sub formă de societate în nume colectiv, când starea de încetare de plăți se urcă la acel moment.

Totusi această extensiune, care atrage falimentul tuturor asociațiilor a societății în nume colectiv rămâne limitată în favoarea acelor creditori cari au avut această calitate în raporturile societății colective, refuzând acelor cari au căpătat-o după ce societatea s'a transformat în anonimă. (Curtea de Casație italiană, 14 Ianuarie 1932, Riv. dir. comm. 1932, II, pag. 345)

Observație. — Deciziunea Casației Italiene n'a primit, pe bună dreptate, aprobarea doctrinei italiene.

Nu se poate admite într-adevăr ca falimentul unei societăți anonime să atragă pe acela a unei societăți în nume colectiv, care nu mai există și ca o consecință a falimentului acesteia pe acel al asociațiilor cu răspundere nemăginită chiar dacă momentul încetării plăților coincide cu momentul existenței societății în nume colectiv.

În acest sens art. 867 cod. com. presupune existența actuală a societății, fiindcă arată că falimentul unei societăți în nume colectiv produce și pe acel al asociațiilor, iar creditorii sociali iau parte la deliberațiunile cari interesează patrimoniul social, dar concurează cu creditorii fiecărui asociat la deliberațiile care interesează patrimoniul individual al fiecărui asociat căzut în faliment. Se înțelege deci că este vorba numai de operațiuni contractate în timpul existenței societății, pentru care asociații au a răspunde.

Fixarea datei încetării plăților în momentul în care există societatea în nume colectiv nu trebuie să ducă la concluziunea falimentului ei și a asociațiilor cari o formau, din moment ce aceasta a dispărut transformându-se într-o societate anonimă, care aflându-se în încetare de plăți a fost declarată în stare de faliment.

Deciziunea nu trebuie acceptată nici chiar în ce privește limitarea falimentului asociațiilor fostei societăți în nume colectiv numai în favoarea acelor creditori cari au avut această calitate în raporturile pe care le-a avut, nefolosind acelor creditori cari au căpătat această calitate, după ce s'a transformat

în anonimă; aceasta fiindcă nu se pot deosebi creditorii societății în creditori cari concurează și creditori cari nu concurează în falimentul fiecărui asociat.

Soluțiunea care trebuia dată de Curtea de Casație italiană era deci următoarea: din moment ce societatea în nume colectiv se transformase în societate anonimă, cea dintâi numai putea fi declarată în stare de faliment, afară numai dacă nu se dovedea subsistența acesteia și inexistența societății anonime.

PAUL I. DEMETRESCU

CASAȚIA FRANCEZĂ (REQ.)

Succesor cu titlu particular. Dobândirea drepturilor accesorii de către el.

Proprietarul unei păduri, care după ce a vândut bunul cu obligația pentru cumpărător de a-l ridica într-un anumit termen, vinde, după acest termen, proprietatea integrală a pădurei cuprinzând pământul și lemnul, transmite ultimului cumpărător toate drepturile și acțiunile pe care le avea, inclusiv dreptul de a cere, în virtutea art. 1657 c. civ. aplicabil în materie de exploatare de păduri, rezilierea vânzării împotriva cumpărătorului care nu a ridicat lemnul la termen. (Casație (Requêtes), 3, Noembrie 1932, D. H. 1932, 570).

Observație. — Speța rezolvată de Curtea de Casație franceză se referă la dobândirea drepturilor accesorii de către succesorul cu titlu particular. Curtea de casație decide că dreptul derivând din art. 1657 (1570 rom.) C. civ. francez, de a invoca rezilierea deplină drept a vânzării atunci când cumpărătorul nu ridică lucrurile vândute, s'a transmis cumpărătorului ulterior al pădurei. Dreptul acesta, zice înalta instanță, nu este legat de persoana vânzătorului, ci se identifice cu lucrul vândut, ca accesoriu al acestuia (v. Colin et Capitant, H. p. 315; Planiol, Ripert și Esmeins, op. cit. I, p. 453; Hamangiu, Rosetti Bălănescu și Băicoianu, t. II, p. 850).

ALEXANDRU VALIMĂRESCU

A apărut:

CURS DE DREPT CONSTITUȚIONAL. de D. G. Alecsianu, profesor de drept public la universitatea din Cernăuți. Vol. II Fasc. I. Lei 140

LEGEA PENTRU ASANAREA DATORIILOR AGRICOLE (Conversunea) Comentată de D-nii Radovici, Vicele Președinte al Camerii, Măirescu, deputat și Cristoforeanu, reputați juriști și publiciști, cu Desbaterele parlamentare, Expunerea de motive, Avizul Consiliului Legislativ și Rapoartele dela Cameră și Senat și un INDICE ALFABETIC care înlesnește cercetările. Volumul de 300 pagini este însoțit de o Prefață a D-lor miniștri C. Argetoianu și Al. Radian, autorii legii. Prețul 140 lei, De vânzare la toate librăriile din țară.

A apărut în editura „Curierul Judiciar”:

LEGEA CHIRIILOR din Aprilie 1932, cu articolele menținute în vigoare din Legea Chiriilor 1927-1930, și din Legea Micului Parchet din 1913. Însoțită de Expunerea de Motive a Ministerului de Justiție Valeriu Pop, Avizul Consiliului Legislativ și Rapoartele dela Cameră și Senat. Prețul lei 20.